

גיליון מס. 123 • נ' בסיוון תשמ"ח • 19.5.1988
שבוע ספורט
מעריב
7
עלית
"מעריב לילדים"
בעמודים 21–23
ASCONA
EXCLUSIVE
*סדרה יוקרתית שעוצבה במיוחד למדינות השוק האירופי.
כמות מוגבלת גם בישראל.
אסקונה
אקסקלוסיב*
הדבר היחיד
שנשאר עוד לשפר הוא...
הכביש עליו היא נוסעת.
על אסקונה אין צורך להרחיב את הדיבור. ובית "אופל", ממנו היא באה - הוא ערובה לאיכות מעולה עד הפרט האחרון.
מכונית מושלמת כמו "אקסקלוסיב", מתאימה רק לאנשים רציניים, הדורשים מעצמם ומאחרים את המקסימום, ויודעים להעריך אותו. גם במכונית.
אקסקלוסיב - לא רק בשם:
* ריפוד פנימי קטיפה מפואר
* גלגל הגה ספורטיבי בעיצוב מיוחד
* תאורה פנימית מיוחדת
* השהיית כיבוי תאורה פנימית
* 2 מראות חיצוניות בצבע תואם לצבע המכונית.
* פסי קישוט לאורך המכונית.
* צמיגים 165R-13
* צלחות גלגלים מיוחדות.
משרד ראשי ותצוגה:
פ"ת:
ק. אריה, היצירה 6, טל. 9231873
אולמות תצוגה ליאו גולדברג בע"מ.
ת"א:
דרך פ"ת 86, טל. 336911
ירושלים:
שלומציון המלכה 15, טל. 234536
חיפה:
דרך יפו 132, טל. 530281
ב"ש:
מורדי הגיטאות 96, טל. 70507
סוכנים: חיפה:
"בית המכונית", יפו 19, טל. 512251
פ"ת:
"כהן את מילר", בר כוכבא 39, טל. 911159
חדרה:
"מוסך כהן", שכונת ביאליק, טל. 31379
רחובות:
"מוסך צמר", דרך יבנה. טל. 461591
נצרת:
בשארה ויוסף סרוג'י, פאולוס השישי טל. 70030.
נתניה:
אוטו מרכז רח' הרצל 50, טל. 24967
ASCONA
OPEL
GM
Backed By The Worldwide Resources of General Motors
ליאו גולדברג בע"מ
המניע להצלחת אופל בישראל

דניאל בריאלובסקי. גם הנבחרת תאבד שירותיו

בריאלובסקי עלה לחיפה 10 אלפים$ למשחק !

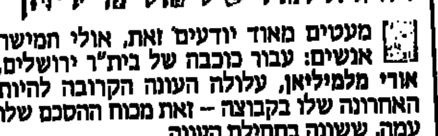
בשבוע הבא עומד דניאל בריאלובסקי לעזוב את ישראל, בסיומה של תקופה בת שתי עונות, לא כל כך מוצלחות מבחינתה של קבוצתו, מכבי חיפה – ועם זאת מאוד יקרות, ללא תקדים בכדורגל הישראלי. זו גם הסיבה האמיתית ל"גירושין" בין הצדדים.
עובדה: בריאלובסקי, עלה לחיפה, פר־משחק, יותר 10 אלף דולר נטו (נכון להיום). הברוטו היה גבוה יותר. הוא הופיע בעונה שעברה ב־27 משחקי ליגה והבקיע שבעה שערים. העונה הופיע ב־28 משחקים והבקיע ארבעה.
בקיץ 1986 נקנה דניאל ב־300 אלף דולר. לכך יש להוסיף 60 אלף דולר לשלטונות המס, על הפרשי שער מטבע ומע"מ. על הצורך לממן חלק זה של התשלום, לא פירסמה חיפה עד היום.
שכרו של בריאלובסקי היה 80 אלף דולר נטו לשנה. בנוסף לכך דמי חתימה לעונה בסך 25 אלף דולר נטו. הסכום שולם מראש לארבע שנות ההסכם – כלומר 100 אלף דולר נוספים. אם לא די בכך, קיבל דניאל ארבעה כרטיסי טיסה מדי עונה לארגנטינה והשתתפות בשכר דירה ורכב.
מכאן שעלותו נטו – שכר, דמי חתימה והוצאות נוספות לפני מס הכנסה – עלו לחיפה 120 אלף דולר ו־240 אלף בשתי עונות. לכך יש להוסיף את 360 אלף הדולר שעלתה רכישתו – כך שהסכום טיפס ועלה ל־600 אלף דולר.
אם נחלק את 600 אלף הדולרים למספר המשחקים שבריאלובסקי שיחק בשתי עונות – 55 – תתקבל התוצאה: למעלה מ־10 אלף דולר למשחק ליגה, עוד לפני תשלומי מס.
הציפיות הספורטיביות מבריאלובסקי לא עמדו בשום יחס להוצאה הכספית העצומה ולכן ספק אם בעתיד הנראה לעין תבוצע עיסקה דומה. המסקנה הזו הוליכה איפוא להחלטת הצדדים להיפרד.
אם זאת מקווה חיפה להקטין את נזקיה. ההנחה היא שבריאלובסקי שבחורף ימלאו לו 30, יירכש בידי קבוצה בדרום אמריקה, כך שחלק מן ההשקעה יחזור לחיפה. בנוסף לכך, יידרש דניאל להחזיר 50 אלף דולר מתוך ה־100 אלף, שקיבל כדמי חתימה לארבע שנים – כיוון ששיחק כאן רק שנתיים.
למרות שהכל נראה כבר גמור בפרשת דניאל בריאלובסקי מנסים עדיין מעריציו לשנות את המצב. הדבר תלוי עתה רק בו: אם יסכים לתנאים כספיים אחרים, יש על מה לדבר, אומרים במכבי חיפה. אלא שעד כה דחה בריאלובסקי את ההצעות השונות ולכן, אם לא יתרחש הבלתי צפוי, הוא ימריא חזרה לארגנטינה, ב־23 בחודש.
גם נבחרת ישראל תאבד את שירותיו – כי מעתה, בואו מדרא"מ למשחקיה של נבחרת ישראל יהיה מבצע הרבה יותר מסובך מאשר הבאת הישראליים המשחקים באירופה. מאמני הנבחרת, יצחק שניאור ויעקב גרונדמן, לקחו זאת בחשבון. למרות שפורמאלית הובטח בואו – מעשית, כנראה, זה לא ייצא לפועל.

הבדיקה האישית של שר המשטרה

המהומות, בתום המשחק בין הפועל בית שאן למכבי טמרה, הביאו לכך ששר המשטרה, חיים בר־לב, בדק אישית אצל שופט המשחק צבי שריר מה באמת קרה – לפני שהשיב לשאילתא של ח"כ תופיק טובי.
זה קרה לפני שבוע. סמוך ל־11 בלילה, קיבל לפתע שריר צילצול טלפון לביתו מדוד בן יצחק, קוון ואחיו של השופט יצחק בן יצחק, שהוא נהגו של השר בר־לב. שריר נתבקש להשיב לשאלות השר.
בן יצחק ושר המשטרה היו אז בדרכם מירושלים לת"א, והשיחה עם שריר התנהלה איפוא בפלא־פון שבמכונית השר. ברלב ביקש לדעת מי בדיוק היה אשם באירועים מאחר שח"כ טובי האשים את המשטרה ואת שחקני בית שאן. תשובת שריר סיפקה את בר־לב שסיים את השיחה באיחולים לשופט כי להבא לא יידע אירועים כאלה.
בכל הידוע זו הפעם הראשונה ששר משטרה בישראל, בודק אישית פרטים הנוגעים למשרדו והקשורים בכדורגל...

צבי שריר. שיחת־טלפון ממכונית השר

האחרונה של מלמיליאן

מעטים מאוד יודעים זאת, אולי חמישה אנשים: עבור כוכבה של בית"ר ירושלים, אורי מלמיליאן, עלולה העונה הקרובה להיות האחרונה שלו בקבוצה – זאת מכוח ההסכם שלו עמה, ששונה בתחילת העונה.
לפני שתי עונות חתם אורי על הסכם לשלוש שנים. בנוסף על שכרו, נקבע כי בתום העונה השלישית, יוכל לעבור לקבוצה אחרת בתנאי ש־50 אחוז מסכום קנייתו, יעברו לידי בית"ר ירושלים.
בתחילת העונה, כששחקני בית"ר קיבלו תוספות שכר בעד הזכייה באליפות (אשתקד), סוכם עם אורי כי סעיף השיחרור, ישונה. במקום פיצוי כספי בסך חמישים אחוז מדמי מכירתו, הוא ישוחרר לכל קבוצה בתום העונה השלישית, ללא כל תמורה.
עבור מלמיליאן, השינוי הזה בהסכם, פירושו כסף לא קטן. אומנם, הוא יהיה כבר בן 32, אך ימצא עדיין קבוצות לא מעטות שירצו בו. אין לשכוח, שאורי למרות היותו קשר, הבקיע עד כה 127 שערים ורק שני שחקנים, חלוצים מקוריים – דוד לביא מבית"ר ת"א ועודד מכנס מנתניה – הבקיעו יותר ממנו, מעל 150 שערים.
שחקן חופשי (בתום עונת 1988/89) כאורי, יקבל מכל קבוצה שתרצה בו, לא רק שכר חודשי ומענקים נאים, אלא גם סכום חד פעמי בעד כרטיס הליגה.
בבית"ר ירושלים מעריכים כי מלמיליאן ירצה בעונה הבאה להוכיח את עצמו, כדי לקבל חוזה טוב בקבוצה אחרת, או אפילו בבית"ר ירושלים עצמה. לכן ייעשה כל מאמץ כדי להצליח ופירוש הדבר גם הצלחת הקבוצה. נמתין ונראה אם מערכת השיקולים הזאת, אכן הוכיחה עצמה.

עופר פביאן. הבטחה ממאמן שוערי אנגליה

פביאן יוצא למבחנים באנגליה

עופר פביאן (26) שוער מכבי פ"ת שירדה לארצית, מתכונן לצאת הקייץ כדי לבחון אם יכולתו מתאימה לשחק בקבוצה באירופה, ביחוד באנגליה. השיחרור הבינלאומי לא יעלה בכסף רב, בהתאם להסכם כתוב שיש לו עם פ"ת.
את המבחנים באנגליה הבטיח לו מריאן קלי, מאמן שוערי נבחרת אנגליה. קלי ביקר בישראל לפני כחודש עם נבחרת הנערים האנגלית. פביאן נפגש עמו וזה הבטיחו מבחנים בכל קבוצה אנגלית שירצה בה.
לפביאן, הגבוה בשוערי הליגה בישראל, הסכם עם מכבי פ"ת, לפיו ייקבל שיחרור לקבוצה בחו"ל תמורת 100 אלף דולר. עתה הוא מתכונן לנצל אפשרות זו ולבחון אם יכולתו מתאימה לאירופה.
אם יכשל במבחנים, רוצה פביאן לעזוב את מכבי פ"ת ולעבור לקבוצה אחרת, בלאומית. אלא שכאן הוא צפוי לקשיים בקבלת השיחרור. הביקוש לפביאן, אצל קבוצות שמחפשות שוערים, הוא גדול, בין היתר עקב אופיו הנוח וכישוריו המקצועיים.

שבוע ספורט

מודעות: גילה שניידר טל': (03)439442

עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית: לוסי קזמיר, יגאל אופיר
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט: אבי בטלהיים

בשער

שמפניה לאלופי הכדורסל. מוטי ארואסטי על כתפי אוהדים עם בקבוק, מיד אחרי גמר הגמר־סל ביד־אליהו, שבו זכתה מכבי בכתר ה־29 (צילם: עדי אבישי)

מה בגליון

חיוך מסוים

חיים זלוטיקמן, כמו משה בסיני – ראה מרחוק את "הארץ המובטחת" (אליפות) ולא הגיע אליה ■ מידה מסויימת של תיסכול, אבל בסך הכל הוא מרוצה וגם יכול שוב לחייך ■ מבחינה אישית, מה שעבר עליו היה בהחלט מעל ומעבר – והנה, בדרמת הפליי־אוף הוא שוב הוכיח את עצמו וכישוריו ובריחופיו לסל (כמו בתצלום הזה), לעג־צחק לכוח המשיכה וגם לשומריו

קובי שם טוב

שנה אחת מבוזבזת היתה לחיים זלוטיקמן. שנה שלמה, שבגיל 29 היא משמעותית מאוד. הפציעה בבירכו, בתחילת העונה שעברה, יכולה היתה להרוס קריירה להרבה ספורטאים והנה בכל זאת, הוא חי וקיים וכמעט נגע בתואר האליפות – מה שלפני העונה הזו, נראה רחוק, אפילו בלתי אפשרי.

אנשים בעולם הכדורסל לא נתנו לחיים הרבה סיכוי להתאושש מהפגיעה. איש לא אמר לו את זה בפנים, אבל כשראו אותו מתקרב, מרדה על הקביים וגורר את הברך הפגועה, הסתכלו אחד על השני ואמרו: "הוא לא יעוף יותר". וזה היה חבל. כשחיים עלה לריחופים השמימיים שלו, לעולם לא ידעת למה הוא מחייך, או בעצם ממי הוא צוחק יותר, משומריו או מכח המשיכה.

היום, עם קבלות מהעונה האחרונה, חיים כבר יכול לחייך שוב: "אף אחד מעולם לא אמר לי שאני גמור, אבל ידעתי שמאחורי הגב מדברים על זה. לא יכולתי לענות להם, כי בעצמי לא ידעתי אם יש לי בכלל על מה להתבסס. כל הזמן היתה לי רק אמונה. אני יכול להגיד שזו היתה התקופה הכי קשה שלי בכדורסל. הבעיה היא, שעבדתי הרבה יותר קשה מאשר באימונים רגילים ומצד שני לא יכולתי לקבל שום פידבק. לא ביכולת משחק, לא מאנשי מקצוע ולא מקהל. כל הזמן אימונים על מכשירים. אבל אם לא האמונה, לא הייתי מגיע לזה. פסיכולוגית זה היה קשה, למרות שרופאים שעקבו אחר ההחלמה, אמרו לי שיהיה בסדר".

גם כשהחלה תקופת האימונים, לא נגמרו הלחישות סביבו. אמרו עליו: חיים לא יכול לשבת על הספסל. אם הוא לא יעלה בחמישייה יהיו שריפות. אח"כ עלתה האופציה לעשות לו הסבה לרכז. גם זה לא עבר בלי פרשנות. נו בטח, אמרו הסובבים, הוא כבר לא כל כך מהיר, אבל יד טובה נשארה לו ולכן רכז זה מתאים. כך או כך, המלחמה על המקום בהרכב היתה נגד פרישמן ווילזל. לא פשוט.

תגידו מה שתגידו, אין כמו לשחק בחמישייה. וחיים הרגיש איך הוא הולך להתחיל את העונה על הספסל, אבל חרק שיניים ושתק. אחרי הכל, לא כל שחקן צריך לקום בבוקר בגיל 30 ולהתחיל להוכיח את עצמו מחדש, כאילו עלה מהנוער.

"לא יכולתי לבוא כל הזמן בדרישות למוישל'ה (ויינקרנץ) שלא ידעתי מה אני יכול לתת.

מקצוען חייב להתעורר

זלוטיקמן החל את הקריירה שלו בהפועל חיפה. מגיל 15 היה שם. זה משאיר אותו עד היום אוהד של הקבוצה. עוקב אחריה וההצלחה שלה חשובה לו. כרגע הוא לא רואה עצמו חוזר אליה: "יש הפרדה בין אהדה לבין שיקול מקצועי היכן לשחק. הבעיה בחיפה היתה שלא חשבו מספיק גבוה. הקבוצה לא מיצתה מעצמה את הפוטנציאל. הניהול היה כושל ומה שהם השיגו, שלוש פעמים השתתפות כגביע קוראץ', הספיק להם.

"ההבדל בניהול בינם לבין ת"א, שבת"א חושבים גבוה. כל תפיסת העולם היא איך להצליח כמה שיותר. גם בהפועל ת"א וגם בהפועל חולון המחשבה היא קודם כל למשוך למעלה. זו רק אחת הסיבות שרציתי לעזוב. שחקן מקצוען חייב להתעורר. עוד קודם חשבתי להגיע להפועל ת"א, היו פגישות עם אברהם פלדה, אבל זה לא יצא".

כשהתחילה המלחמה על המקום בהרכב והייתי טוב במשחקים, הרגשתי שאני צריך לפתוח בחמישייה. למרות שגם אם אתה משחק בחמישייה, אתה לא פטור מלהוכיח עצמך כל הזמן. לקבוצות מקצועניות ברמה הזו יש שחקן מחליף לכל תפקיד".

אבל למרות היכולת הטובה שלו, חיים נשאר שחקן ספסל. בשיחות עם ויינקרנץ ניסה חיים להציג את עמדתו, אבל מוישל'ה היה עקבי. "אתה נותן לי הרבה יותר כשאתה עולה מהספסל", הסביר לו מוישל'ה. מה שהיה בהחלט נכון. חיים הוא מסוג השחקנים שכשהוא נכנס למשחק משהו קורה. ועל הקלף הזה, של אפשרות לשנות מהלכים מקצה לקצה, מוישל'ה לא היה מוכן לוותר. טיפ אחד הוא כן זרק לו, כשנתן לו להבין שכשיגיע הפליי־אוף הוא יכנס לחמישייה.

כמעט הכל קרה כמו בתסריט מוכן מראש. דלול פינה את הדרך, הקבוצה הגיעה לגמר ובמשחק באוסישקין חיים כיכב, כמו שהרבה זמן לא זוכרים בארץ, פרט אולי לחיפנים ותיקים. אבל את התואר לקחה מכבי ת"א והשאירה את חיים מתוסכל, עם פרק בספר הזיכרונות, שבעוד כמה שנים אף אחד כבר לא ירצה לשמוע.

– בהרבה הזדמנויות אמרת שהפועל ת"א העונה, טובה ממכבי. כך חשבו גם אחרים. אם כן, זו לא שערוריה שלא לקחתם העונה שום תואר?

"בליגה לא איכזבנו. יכולנו לסיים ראשונים, אם הביתיות היתה באוסישקין. זה הכל היה שאלה של משחק אחד. בקוראץ' הצלחנו מעל ומעבר. רק שיבדקו איזה קבוצות שיחקו איתנו: יוגופלסטיקה, שלקחה אליפות, קאנטו, שהגיעה למקום השני בקוראץ' וסראגוסה, שהיא עכשיו בחצי גמר הפליי־אוף בספרד. הכישלון היחיד שלנו היה בגביע המדינה".

– בוא נחזור לאליפות. הביתיות בגמר יכולה היתה להיות פעמיים שלכם, אם הייתם מסיימים ראשונים את העונה. אבל קבוצה שמפסידה למכבי ר"ג לא יכולה לבוא בטענות.

"כן, אבל אנחנו לא הפסדנו למכבי חיפה, למשל, כך שחשבון כזה הוא לא נכון. מכבי סיימו לפנינו ואני לא גורע מההישג הזה. זה מה שנתן להם אליפות".

– כמו תמיד...

"כל הסיפורים האלה על 19 שנים זה פאטה מורגנה. זו השנה הראשונה שהם ממש נלחמים על התואר. הלחץ שבו הם היו נתונים, ותעיד ההתנהגות שלהם במהלך המשחקים, אומר הכל. את מי הם ניצחו בעונה שעברה, שחקן וחצי של הפועל ת"א? גם לפני כן זה היה סה"כ נגד אליצור נתניה – התגלית והגימיק של העונה ההיא. אבל מעכשיו, הקרבות על אליפות יהיו שקולים. הספירה שלי מתחילה בשנה הזו. אגורות למדו איך לעבוד ולנצל בדיוק כמו מכבי את האפשרויות הלגיטימיות לבנות קבוצה".

– אולי השיפוט העונה עזר לשוויון הכוחות הזה. השופטים, איך לומר, תפסו אובייקטיביות?

"עד עכשיו לא התייחסתי לשופטים ואני לא רוצה להתייחס. העובדה שנושא השיפוט לא עלה במהלך כל הפליי־אוף, מדברת כעד עצמה. רמת השופטים עלתה, אם כי עדיין יש רק שלושה שמסוגלים לנהל את הפליי־אוף – וזה לא מספיק כדי להחזיק ליגה".

כל כוכב בארץ מתייצב אם ירצה או לא, לפחות פעם אחת, כמודל השוואה עם מיקי ברקוביץ. מיקי הוא המודרלפין מוערכים כולם. הזווית בה רציתי למדוד את חיים זלוטיקמן יחסית למיקי היא דווקא בנושא הפרישה. חיים, בן ה־31, צעיר ממיקי בשנתיים ובכל זאת, לאור פסטיבל הפרישה סביב מיקי ושפע העצות שהוא מקבל, צריך זלוטיקמן להיות מוכן למיתקפה דומה, בתוך שנתיים לפחות. השאלה אם הוא מוכן לזה.

זלוטיקמן: "לגבי מיקי, ניפחו את העניין מעל לכל פרופורציה. מיקי יכול היה לתת השנה יותר ממה שהוא נתן. הכניסו לו לראש שהוא גמר והיתה לו בעיה להתמודד עם זה. שחקן צריך לפרוש ברגע שהוא מרגיש שהוא לא יכול לתרום יותר. בעניין הזה גם הגיל קובע. הממוצע הוא בסביבות 35. הרבה פורשים בגיל כזה, כשהם עדיין תורמים. יחד עם מיקי, התחרו במכבי עוד שלושה על אותו תפקיד. אין קבוצה בעולם שבה מתחרים ארבעה שחקנים על אותה פונקציה. מישהו צריך היה להיפגע. כולם נפגעו ומיקי הכי הרבה. אסור היה לו להיות בקבוצה כזו. שחקן כמוהו לא יכול להיות מנוצל נכון אם הוא כל כך הרבה זמן על הספסל. אסור היה לו לתת שזה יקרה. לדעתי גם היום הוא לא צריך לפרוש. יש לו בשקט עוד שנתיים".

– אתה חושב שתדע מתי לפרוש?

"אני רוצה להאמין שארע לקבל החלטות שיתאמו את היכולת המקצועית שלי ויתאימו לגיל הביולוגי. עדיין לא חשבתי מה אעשה לאחר הפרישה. יש לי תואר במרע המדינה באוניברסיטת חיפה. אבל אני לא משקיע מחשבה בימים שאחרי הפרישה. כל האנרגיה שלי הולכת לכדורסל. הדרישות היום כל כך גבוהות והמשכורות הן בהתאם, כך שמי שמתעסק בדברים אחרים, נפגע מבחינה מקצועית ולא מצדיק את הכסף שהוא מקבל. אם ארצה להתעסק בניהול או אימון, לא תהיה לי בעיה. השנים שאני בעסק הן האוניברסיטה הכי טובה לכך".

– למרות הביקורת הגדולה שיש לך על דרך ניהול הענף, לא נראה שאתה תלך ותילחם לשנות.

"לא רוצה להיות דון קישוט. אני מוכן לעזור לאחרים להילחם. כל זמן שהספורט בארץ הוא לא ספורט טהור, אלא קשור לפוליטיקה, אז אני לא רוצה לריב עם אף אחד ולהתערב".

– פוליטיקה הכוונה בין השאר לויכוח סביב אישור המינוי של רלף קליין לנבחרת?

"אם יגידו לי שגם כזה מעורבת פוליטיקה אני לא אתפלא, כי אלה אנשים שבאים מהפועל. אגב, אני התנגדתי להחלטת הפועל לבטל את המינוי. זה היה צער קיצוני מדי. רלף שונה מאחרים. יש כאלה שעוד זוכרים לו, למשל, את אימון נבחרת גרמניה ולא מוכנים לסלוח. אני לא מצדיק את ההתבטאות שלו, אבל הם שוכחים מה התרומה שלו לכדורסל הישראלי ושאין את מי לקחת במקומו. המינוי שלו לא היה כלאחר יד ואין לבטל אותו כלאחר יד".

– בשנה הבאה אתה הולך להיות בין השחקנים המבוקשים. יש לך כבר תכניות איפה לשחק?

"אני מאמין שלא תהיה לי דאגה איפה לשחק. במצבי, בזכות היכולת שלי, יש לי העדפות משלי היכן לשחק, אבל אני מעדיף לשמור אותן לעצמי. אני מקצוען והיכן שאשחק זה יהיה מכל הלב. גם בחולון וגם בהפועל ת"א הייתי מעורב מכל הבחינות. היה לי איכפת שהקבוצה תצליח והרגשתי כחלק ממשפחה. אני מקווה שבעונה הבאה אוכל לשחק במקום שבו אהנה, אקבל את התמורה שלי בזמן ואתן את מה שאני יודע".

מושיעם של הספורטאים

זיגמונד שפיגלר (גרמניה)

כדורגלנים וכדורסלנים ישראלים לא מעטים – וחיים זלוטיקמן ביניהם – חייבים לו את הקריירה שלהם, את יכולתם לעמוד שוב על רגליהם. הם מכירים היטב את המירפאה שלו, כאכנר שטראסה 455, בקלן – מיבנה של שלוש קומות, שבו החזירם למסלול ההצטיינות, לאחר שרבים כבר נואשו מכל תקווה.

פרופסור ד"ר פאול גרהארד שניידר (בתצלום), המנתח האורתופדי בעל השם העולמי, מצילם של הספורטאים.

בקהילת המומחים לרפואה ספורטיבית, הוא בעל מעמד מיוחד, ידיד ישראל. בינואר השנה עמד להיות המרצה הראשי בכנס הרביעי לפגיעות ספורט שהיה בירושלים. ברגע האחרון נמנע בואו, כיוון שלקה בהתקף של אבנים בכליות. האירוע דיכא את רוחו ועוד יותר, כשפורסם בישראל שלא כצדק, כי ביטל את הביקור עקב המצב בשטחים.

"אני חש צורך לבקר בישראל שבה יש לי ידידים ופציינטים", רבים, אמר לי פרופ' שניידר. לא מכבר רשם ציון דרך מיוחד במינו בקריירה שלו: בתוך ימים אחדים, ביצע ניתוח מסובך בעמוד השדרה לאב ובנו, שניהם אזרחי ישראל.

מה שלא אמר הוא, שכמה מהפציינטים הישראלים, הסתלקו מהקליניקה שלו מבלי לשלם את שכרו – אבל הפרופסור הגרמני החליט שלא להלבין פניהם ברבים ולא לפגוע בשמה של ישראל ולכן לא פתח נגדם בהליכים משפטיים.

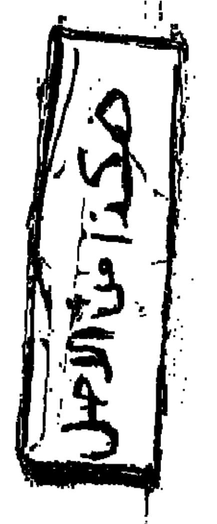
פרופ' שניידר רכש לעצמו שם כמי שהצליח להעמיד על הרגליים גם ספורטאים שמצבם נראה כלאחר ייאוש. הוא טיפל בין השאר בשוער הגרמני טוני שומאכר ובברנד שוסטר. מבין הישראלים המפורסמים ביותר; "שיפץ" את שוער בית"ר ירושלים יוסי מורחי, גם את אורי מלמיליאן וכדורסלן הפועל ת"א חיים זלוטיקמן. הם העריכו בפסימיות רבה, טרם בואם לקלן, שהקריירה שלהם באה כבר לקיצה. אבל תחת סכין המנתחים של פרופ' שניידר, התברר כי היא רק החלה מחדש... זלוטיקמן הוא בהחלט דוגמא מיוחדת במינה.

המומחיות שלו היא בפגיעות הנפוצות בין ספורטאים – מיניסקוס, קרעים ברצועות, נזקים בשרירים ועצבים, בגיד אכילס ועמוד שדרה.

לפרופ' שניידר יחס מיוחד לספורטאים הזקוקים לטיפול ייחודי לבעיותיהם. התיאוריה שלו: הספורטאי חייב לנצל את שרידי גופו בצורה מושלמת ומירבית ולכן יש לעשות הכל, כדי שהכושר הגופני של הספורטאי ישוב להיות מושלם ולא ימנע ממנו להפיק את המכסימום.

חסר לי שיפור בניתור

על פרופ' שניידר, אומר זלוטיקמן: "הגעתי אליו דרך ד"ר הלפרין, מאסף הרופא, שבהתייעצות איתו הגענו למסקנה שהוא יכול לטפל בי. זה טיפול שעושים גם בארץ, אבל כאן סיכויי ההצלחה הם של 60%, לעומת 90% אצלשניידר. שניידר טיפל כבר בספורטאים גדולים בארץ: מלמיליאן ומזרחי מבית"ר ירושלים. היו אצלו גם ספורטאים גדולים בעולם, כמו שומאכר וריבה. המומחיות שלו זה רגליים. היום אני יכול להגיד שההחלמה שלי היא פחות או יותר מלאה. חסר לי אולי עוד 10 או 15 אחוז שיפור בניתור. כל השאר אותו דבר".

משה לרר

יו"ר הפועל דני קורן (מימין) ומנהל מכבי שמלוק מחרובסקי, בדרבי הת"א. "אולי בשנה הבאה, אבל אני לא אהיה שם" (צילם: עדי אבישי)

רוצה להיות יו"ר בהפועל?

בדקה ה־31, כשהפועל צימקה ל־78-79, עוד ראיתי אותו קם, מתקרב לאיזור של המאמן מוישל'ה ויינקרנץ. זו היתה הדקה של התקווה הגדולה. אולי, אולי.

שלוש דקות ומשהו מאוחר יותר, כשמכבי כבר 91 והפועל עדיין תקועה ב־78 – ראיתי אותו פונה לכיוון הספסל, צולב ומנפנף שתי ידיים זו מעל זו, מתיישב בשקט, רוצה לומר: "זה גמור".

דווקא במשחק המכריע ביותר, הגורלי, זה שבאמת קובע מי תהיה האלופה, דווקא המשחק הזה מצא את דני קורן, יו"ר הפועל ת"א כדורסל, שקט. "הפעם אפילו לא התקרבתי לאיזור המזכירות", יאמר לנו מאוחר יותר, כאילו די לו באירועי ה"דרבי" הראשון באותו היכל, שבוע ימים קודם לכן.

★ ★ ★

עם השריקה הראשונה לעונת 1987/8, קבעתי פגישה עם דני קורן. המועד: שעתיים ומשהו אחרי המשחק האחרון של העונה.

"אלוהים גדול", אמרנו שנינו זה לזה, וכל אחד לעצמו. לך ודע מה יהיה עד לסיום העונה. 24 שעות לפני המשחק השלישי נפגשנו, באקראי. הזכרתי לו את דבר הפגישה, אך לא יותר מזה. יתירה מזאת: אחרי המשחק, נפרדנו בלחיצת־יד ושום דבר לא בעניין הפגישה.

דני מיהר לאולפן הטלויזיה, שם הסביר מה שהסביר וענה לשאלות המראיין ביומן־חצות, ואני ישבתי במה שהיה הפעם הקן של ג'ימבו (בואטרייט, למי שזוכר) בסוף דיזנגוף.

לפתע הוא נכנס. רעב מאוד. הזמין נקניקיות עם כרוב. התבוננתי בו. לא נראה כמי שהעולם חרב עליו בתוך 40 דקות.

אחרי ה"דרבי" של זלוטיקמן, שבו הושוותה הסידרה, לבטח קיווה. קיווה לשנות את פני ההיסטוריה, להצליח במקום שכה רבים לפניו נכשלו, להביא למועדון שלו אליפות אחרי 18 שנות בצורת. ולא עלה בידו.

למחרת קראתי הצהרה קצרה שלו בעתונים: "בעונה הבאה תהיה להפועל קבוצה גדולה".

אולי. אבל הוא לא יהיה שם. שנתיים הספיקו לו ללמוד, שבשנתיים לא עושים מועדון של אלופים ושתוך פרק זמן כה קצר אין משנים כל כך בקלות סדרי עולם. וסדרי עולם, במקרה הזה, זה מכבי.

דני קורן. איש עסקים. אדם עם ראייה לטווח רחוק הרבה יותר מאשר שלוש הנקודות בכדורסל. כשיש לו מה לומר לשחקנים שלו – גם האמריקנים שבהם אינם מבינים תמיד את האנגלית שבפיו. לא שהיא קלוקלת, או חסרה. היא מושלמת ולכן לא כולם מבינים במה מדובר.

אחרי יגאל אלון ז"ל, שבמחיצתו עבד, רצה דני לקפוץ קצת מהפוליטיקה לספורט. הוא לא תיאר לעצמו שזה כל כך קשה, שזה כל כך מסובך. והוא גם לא ידע עד כמה הוא יכול להסתבך.

בשנתיים האחרונות למד הרבה מן התורה, אולי לא את כולה – אבל חלקים נכבדים ממנה, ובדרך הקשה.

והתחזית שלו לקראת העתיד אינה מתיישבת עם הקו ההסתדרותי. אי אפשר להישאר אדיש נוכח סגירת "אליאנס" ובו בזמן לשלם 70 אלף דולאר למרסר. שום מועצת פועלים, גדולה כקטנה, כבר לא תיקח היום את הסיכון הזה של ספורט לפני עבודה וקיום. גם לא בהפועל ת"א, שם נחלצו אנשים מבין הסורגים, ברגע האחרון, על אי תשלומי חובות של האגודה, למס הכנסה.

ולכן עכשיו, במקום כונס – מחפשים קונה להפועל ת"א. מחפשים מישהו שינהל את הכדורסל (ושמעתי כדברים האלו גם על הכדורגל) כמו שמנהלים עסק.

מישהו רוצה לנהל את הפועל ת"א?

איפה היינו בפברואר?

כמה רע לחשוב שרק לפני חדשיים שלושה, ב־17 בפברואר למשל, כתבו על "יום ההולדת העצוב ביותר של מיקי".

וכמה רע לחשוב שכל פעולה של מיקי במגרש – הסתיימה ב"מתי תפרוש כבר?" מילא הקהל. אפילו המאמן לא פירגן לו.

גם אנחנו, ביציע העתונות, לא תמיד רצינו להאמין למראה עיניים.

היו בינינו שלחשו זה לזה: "רחמנות".

והנה כל זה – כלא היה.

ועכשיו זה: "מיקי מלך ישראל".

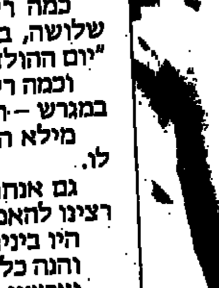
ועכשיו זה מיקי המוקף בגלי הערצה ואהבה.

ועכשיו זה מיקי שמתנשק חופשי עם דורון ועם "שחור" של הפועל.

וכמה טוב היה לשמוע את הקולות ולראות את התמונות.

ולחשוב בקול רם: היכן היינו בפברואר, כשמיקי באמת נזקק לנו?

מיקי (משמאל) נמחץ מרוב אהבה בידי מעריצים

שום אסון לא קרה; אז מה אם ת"א אכלה אותה?

ב־32 השנים שחלפו מאז הונהגו אצלנו משחקי גביע המדינה, עוד לא קרה שקבוצה מתל־אביב לא היתה מעורבת בגמר. השנה זה קרה ואני, תל־אביבי מושבע, לא חושב שיש בהופעת הגליל־העליון ואליצור נתניה בתל־אביב – משום פגם.

נהפוך הוא: אחרי סידרת משחקים כה גדולה, כה מרתקת, כפי שהעניקו לנו שתי התל־אביביות בגמר־סל – טוב היה לראות בהיכל קבוצות אחרות. ואם זו לא בדיוק דעתו של גזבר איגוד הכדורסל, המבכה אולי אבדן־הכנסה צפוי, כתוצאה מהיעדרן של התל־אביביות מגמר הגביע – זו הבעייה של האיגוד. לא של הספורט.

אפילו נעדרו שתי התל־אביביות השנה ממעמד גמר הגביע – שליטתה של תל־אביב בגביע כל כך גדולה, עד כי אין לה אח ורע במדינות מתוקנות בעולם.

ב־27 מתוך 29 משחקי הגמר שהתקיימו עד כה – נשאר הגביע בתל־אביב. רק ב־1976 הוא נדד בפעם הראשונה מחוץ לגבולות העיר, לקבוצה המאוחדת של גבת/יגור. השבוע שוב עשה הגביע את דרכו צפונה, בפעם השניה בתולדותיו – הפעם ל"צפון הרחוק ביותר": לכפר־גלעדי.

ומעניין: בשתי הפעמים שבהן זכו בגביע קבוצות שמחוץ לתל־אביב – ביקרו המנצחות שנה קודם לכן בתל־אביב ו...נוצחו. במלים אחרות: שילמו דמי־לימוד, הכינו היטב את שיעורי הבית, שבו וחזרו להיכל הספורט ביד־אליהו, הפעם מוכנים יותר, וזכו!

זה קרה להפועל גבת/יגור ב־1975. הקיבוצניקים, ובראשם בועז ינאי ואיתמר מרזל, באו לראשונה ליד־אליהו והפסידו בגמר למכבי ת"א (89-74). בחלוף עונה – שבה גבת/יגור ליד־אליהו והפעם, מול הפועל ת"א בגמר, לא התקשתה לזכות בגביע (76-90).

וזה גם מה שקרה לגליל־העליון. בגמר הגביע של השנה שעברה, הדהימה במחצית הראשונה את מכבי ת"א ביתרון עצום, אך נוצחה בסיום 86-95. השנה, כבר עמד לה הנסיון, ועוד איך עמד לה: מפיגור של 15 נקודות במחצית השניה (48-63) לאליצור נתניה, השוותה הגליל בניצוחו של בראד ליף וניצחה במותחן מרתק 79-77.

א־פרופו מותחנים בסיום: ובכן, מי שסבור כי משחקי גמר־גביע, מטבעם, הם מתכון בדוק למותחן־סל – טועה. הסטאטיסטיקה מלמדת שמתוך 29 משחקי־גמר שהתקיימו מ־1956 עד היום – הסתיים רק משחק אחד ביתרון של נקודה.

היה זה הגמר של 1977 בין מכבי להפועל ת"א. כמה ימים קודם לכן (7 באפריל), בבלגראד, זכתה מכבי לראשונה בגביע אירופה לאלופות, בנצחון על מובילג'ירג'י וארזה 78-77. והנה, תוזרת על עצמה התוצאה גם בגמר גביע המדינה של אותה שנה. מכבי הוליכה לפני השריקה 78-75, באדי לייבוביץ' צימק ל־77 כשנותרו עוד חמש שניות לסיום. את חמש השניות הללו העביר לו סילבר כאשר נתן לכדור להתגלגל בנחת החוצה.

בנקודת יתרון אחת הסתיים איפוא רק משחק אחד מבין 29 הגמרים; ביתרון של שתי נקודות הסתיימו לא יותר משני משחקים, ובשלוש נקודות – נכון, שלושה. כל האחרים נעו ביתרונות שבין ארבע (שלושה משחקים), חמש (משחק אחד) עד לשיא של 40 נקודות (מכבי ת"א – מכבי חיפה 121-81, ב־85').

הנשיא, מר חיים הרצוג, מעניק את גביע המדינה בכדורסל ל־1988 לקפטן הגליל העליון, בראד ליף, שגם היה כוכב הגמר ה־29, כשקלע 34 נקודות. מי אמר שבלי התל־אביביות אי אפשר... (צילם: עדי אבישי)

כדורסלני הנוער של מכבי חיפה, חוגגים את זכייתם בגביע הנוער, אחר נצחון על מכבי ת"א 84-81 במשחק דודמטי (צילם: עדי אבישי)

לאלה שבכל זאת מגלים עניין במי זכה עד כה בגביע ובכמה – להלן הרשימה הקצרה מאוד:

- מכבי ת"א 24
- הפועל ת"א 3
- גבת/יגור 1
- גליל־עליון 1

★ ★ ★

אפילו ארצה להשוות את מעמד גמר הגביע לזה של הכדורגל באנגליה – יקשה עלי הדבר. באנגליה מדובר במסורת של 100 שנים ויותר, מהן 65 שנות משחק ב"וומבלי". אצלנו, בכדורסל, רק 29 משחקי גמר ב־32 שנים, ומהם רק 17 שנה ביד־אליהו.

מדוע אני משווה מין בשאינו מינו – כלומר כדורסל וכדורגל?

משום ההתייחסות של הקהל למעמד המיוחד הזה של גמר־הגביע. והדבר היחידי שעודנו משותף לאנגלים ולנו, הוא זה שלמדנו, אחרי שנים רבות, לפתוח את מהדורות החדשות בבוקר במלים: "בוקר טוב, היום גמר הגביע". כאן מסתיים הדמיון.

באנגליה יכולה קבוצה אפורה כווימבלדון (רבים עוד חושבים ששם משחקים רק טניס) להגיע לגמר הגביע ולהתמודד ללא רגשי נחיתות מול ליברפול האלופה, הכל־יכולה. ולא רק להתמודד. גם לנצח!

והקהל, בן 98 אלף ויותר יריע לה שוב שוב, יידע לכבד את הופעתה האמיצה ב"וומבלי".

כאן, כאשר יוסי היכה ביוסי (והפועל את מכבי ת"א בשמינית הגמר; אליצור נתניה את הפועל ת"א בהמשך) והנהנות העיקריות היו נתניה והגליל העליון – היו רבים שעיקמו את האף: "איזה גמר זה יהיה", אינפפו המפונקים שגדלו על ברכי ה"דרבי" התל־אביבי.

אך ראו זה פלא. משחק הגמר התקיים. קהל – חבל שלא באו יותר צופים. דומה שבגליל התכוננו טוב יותר מבחינת קהל המעודדים, מה שלא כן בנתניה, אבל בסך הכל – היה זה ערב תרבותי, שאורגן כהלכה ואפילו שני החידושים שנכללו בו – משחק הגמר על גביע המדינה לנוער ותחרות קלעי שלוש הנקודות, שקדמו למשחק הגמר עצמו, הוכיחו עצמם כמוצלחים. ■

פליי־אוף

האויר יצא מהפליי אוף (קאטו, ב"זיד־דויטשה צייטונג")

כך זה נראה בשבת שעברה ב"היכל הכדורגל הישראלי", במשחק של הפליי־אוף העליון ■ סיוט אחד גדול, לשחקנים ולקהל ■ חומר למחשבה

ארז קופמן

היה חם, באמת חם, בדרך לבלומפילד בצהרי יום השבת החולפת. אבל תחושת המועקה מהחום הזה, התחלפה בתדהמה בכניסה לאיצטדיון: פחות מ־70 צופים – מרביתם סדרנים, שוטרים ועיתונאים – התקבצו ב־1 בצהריים לפתיחת משחק הפלייאוף העליון, בין בית"ר ת"א להפועל פ"ת (5–1). החבר'ה בירכו זה את זה לשלום ביציע. אחר־כך ביקשו שנכניס את שמם לעיתון – שותפים להצגה העלובה הזאת.

13 דקות משריקת הפתיחה, עלתה בית"ר ראשונה למגרש, אבל רק עם ארבעה שחקנים. זרקו מבט ליציע, הבינו לאן הגיעו והחלו להשתעשע בכדור. אחריהם, כמעט בהתגנבות, עלו שאר שחקני שתי הקבוצות. חימום? תשכחו מזה. מי צריך חימום בחום הזה, במשחק הזה.

כנראה שמישהו בספסל התל־אביבי התרגז, אחרת לא ברור מדוע החלו לפתע, דקה מהשריקה, לעשות ספרינטים לרוחב המגרש. אבל אחרי שניים, נעמדו כולם כאילו על־פי פקודה. עשו את שלהם, כנראה, שלא יבוא אח"כ יצחק שום בטענות מיוחדות אליהם.

הרכבים חסרים

המשחק החל. הרכבים חסרים בשתי הקבוצות. בורניק, רבינוזן (יכנסו אח"כ) ושושני בפ"ת ודורון כהן, צמח ואבן־צור נעדרו מת"א. בקהל לא התרגשו: "שומרים אותם למשחק הגביע החוזר ביום שלישי", אמר מישהו לידי ביציע. ומיד קיבל את התשובה מחברו: "תיכף תראה איך גם השאר ישמרו עצמם לגביע". וכמה שהוא צדק. מסתבר, שהקהל שלנו מכיר היטב את הסחורה שלו.

נסים כהן נשמר היטב בידי דוד לוי הפתח־תקואי. מה עשה? עבר מיד קדימה, אחרת נאלץ היה לרוץ כדי לברוח משומרו מאחור. עכשיו זו לא הבעיה שלו. הוא בסטאטוס של "מחכה לכדורים". ואם הם לא באים, מה זאת אשמתו?!

ובלי נסים מאחור, היה קשה לחבריו להזין את המכונה הבית"רית קדימה. ישראל מאיה ניסה בכדרורים אופייניים לצאת לגיחות קדימה. לא זכה לסיוע מחבריו האדישים, והפסיק לנוע. חבריו קלטו את השינוי הזה שחל בו, והפסיקו למסור לו. החלו למסור מסירות עומק לצעיר שמואל אברהמי. הוא הרי צעיר ולא יזיק אם ירוץ גם בשביל השאר.

ואברהמי, מה חשבתם, עשו אותו באצבע? – ידע איך לענות לחבריו על עינויי הספרינטים שאילצו אותו לבצע. ארבע פעמים במחצית הראשונה, נבלם בידי מגיני פ"ת והחזיר להם ברחיפות של יאוש. שילמדו חבריו שזה לא היום שלו, ויפסיקו את מסירות העומק הללו. חוץ מזה יש לו הוראה לסגור את המגן של פ"ת, ומה רציתם שירוץ גם בשביל זה?!

בלי צהלה

מזלנו ביציע שהיו לפ"ת כמה שחקנים שהמשחק הזה היה חשוב להם. במיוחד אלון חזן, שידע כי זאת ההזדמנות שלו לחזור להרכב, במשחק הגביע החוזר, על חשבון שושני שהועדף על פניו במשחקים האחרונים. חזן הציג לנו כמה ספרינטים מול הקישור המנומנם־מהחום של ת"א. ניר לוין לא יכול לראות התקפה מתפרצת של חזן בלי לרוץ יחד עימו. מול בית"ר של השבת, זה היה מתכון מספיק ובטוח לניצחון.

בדקה ה־25, קיבל אלי מחפוד מסירה מאברהמי הלא מאופס. התקדם והבקיע מ־18 מטר בכדור חזק לחיבורים. התגובה שלו היתה אופיינית למשחק: הסתובב וחזר למרכז המגרש. חבריו לא צהלו. ביציעים המשיכו לדבר על השחיטה שעושה מכבי חיפה למכבי ת"א ועל הגמר האנגלי. פתאום שמו לב שהיה פה שער. "מי הבקיע?" נשמעה השאלה מסביב, וחזרו מיד לשיחות החולין.

0–1 לפ"ת, ונסים כהן איבד כדור פשוט לגיא לוי והמשיך בהליכתו כאילו טייל בין חלונות הראווה של דיזנגוף. דוד לביא נגע בכדור ראשון בדקה ה־31, וגם אותו איבד תוך שניות. איש לא בא אליו בטענות. הסתכלו על שלמה שחר השופט כדי לדעת מתי כבר ישרוק למחצית ואפשר יהיה ללכת לשתות מים.

ושחר, כמו נענה להפצרות, שרק 12 שניות לפני הזמן, לאחר כחצי דקה שבה לא שיחקו (שחקן בית"רי פצוע זכה לטיפול ברחבתו). לקח זמן השופט, אבל כנראה התבלבל מהחום וטעה בחישוב. שחר, עם כמה טעויות גסות (חוק היתרון שלא ידע לתת במיוחד), ישמח וודאי אם יתברר שלא היה מבקר שיפוט במשחק שלו.

פתיחת המחצית השנייה, הגנת ת"א יצאה כנראה לנופש בהפסקה. בדקה ה־52 הוליכה כבר פ"ת 0–4 (לוין, חזן ובסון), ושלומי עמר המשיך להתרוצץ בחיפושיו אחרי ניר לוין שהלך לאיבוד ברחבי בלומפילד. יעקב כהן, הבלם האחורי של בית"ר, שילם את מחיר כבודו והבלגאן שהיה ברחבתו, והוחלף בידי רוני זהירה. יותר גרוע ממה ששיחק כהן, לא יכול להיות, חשבו בבית"ר.

אדישות מופגנת

גם לנסים היה מה להגיד על המשחק המיותר הזה מבחינתו. מחפוד גזל ממנו כדור, ונסים מיהר לעצור אותו בעבירה. שחר מיהר ושלף את הכרטיס הצהוב ונסים הפנה אליו את גבו והמשיך ללכת באדישות מופגנת. לקח את ה־4–0 ללב, תשאלו? מה פתאום! נסים כבר לא ילד. יודע מתי צריך להתרגז ומתי לא. ולהתרגז במשחק שכזה?!

נסים המשיך ל"הפגין" בעמדתו הקדומנית, כשכמעט לא נגע בכדור. וחבריו? הם אמורים היו, "על פי הספר", לעלות קדימה ולהציל את המולדת באיזה שער כבוד לפחות, אבל לא בספר של הפליי־אוף הישראלי. חורים בהגנה הם המשיכו ליצור מול ההתקפות המתפרצות של פ"ת.

ארועי הדקה ה־65, יסבירו היטב מה חושבים כדורגלנים ישראליים על הפליי־אוף שנכפה עליהם השנה: שבתאי טורס הוציא מימין כדור חוץ ליוסי אדרי. וזה, כ־30 מטר משער פ"ת, עצר והכין לעצמו כדור הגבהה. רוני ג'רבי, שוער פ"ת, טעה קשות ויצא למרכז רחבתו לקראת ההגבהה הצפויה, אבל אדרי קלט אותו וירה כדור לפינתו הקרובה של ג'רבי ל־1–4 לפ"ת.

טורס התקדם לעבר אדרי ושלח לעברו חיוך גדול, כדי שיבין מה הוא חושב על השער הטיפשי הזה שספגה פ"ת, ואדרי, כאילו הוא מוליך 1–4, החל לצחוק בכל פה ולעשות הצגות לקהל המשועשע בסגנון "אני מספר אחד". הליצנות הזאת התאימה לרמת המשחק ולעניין שגילו בו השחקנים.

זזים כאילו

ישראל מאיה, אחרון המוהיקנים בת"א, לחץ על בני קושווילי ליד דגל הקרן ומיהר לאותת ללביא ונסים כהן שיעזרו לו. מאיה מיהר לסגור במסירה של מגן פ"ת לשוערו, אבל ראה את שני חבריו "זזים" לכוון, ופ"ת הצליחה להחלץ מזה. מאיה, כנראה מכיר את הנפשות הפועלות לידו, לא בא בטענות לאיש אבל הראה לכולם שגם הוא מפסיק לשחק. ומדוע חבריו רק "זזו", כדי לצאת ידי חובה כשביקשו? פשוט לא היתה להם ברירה. המאמן יצחק שום עמד כ־5 מטר מהארוע. יש משכורת בראשון לחודש, ומה הם צריכים צרות?

אח"כ היו משולשים של פ"ת במרכז המגרש. המתעללים רצו להעביר את הזמן. גם להם זה היה סיוט. ובית"ר, למה להתרגש? לא, אסור להגזים. אפילו נתנו לפ"ת לטייל לרחבת ליברמן ולהבקיע כדי לסיים את המשחק ב־5–1 לזכותם.

בהתאחדות קוראים לזה פליי־אוף. מי שהיה בבלומפילד יקרא לזה פליי־אוף. ■

חוזרים ל'מקומם הטבעי'

גדנ"ע יהודה תל־אביב. שורה עליונה, מימין: דורון בן דוד, ניר שיקווה, מוטי מזוז, אילן חכים, אודי ענו. שורה אמצעית: אליהו פוליטי (חבר הנהלה), יהודה לברן (מנהל הקבוצה), אייל נתנאל, אבי שולמייסטר, איתן קודי, אילן פור, משה כהן, מוטי חבה ויוסי משולם (עוזר מאמן). יושבים: רונן סידס, שחר שטיינברג, ארז בנודיס, יוסי פתאל, יצחק שלום. המאמן מנחם מור (צילם: צביקה ישראלי)

גדנ"ע יהודה ת"א, אחרי שש שנים בליגה הארצית לנוער, חוזרת עתה ללאומית ■ כך שוקמה הגאווה של השכונה ■ מי מאחורי ההצלחה?

אלכס פרלסמן

למעלה מאלף צופים, רבים נרגשים, היו עדים לשיקום הגאווה. זה קרה בשבת הנעילה בליגה הארצית לנוער מחוז דרום, כשגדנ"ע יהודה ת"א, המארחת ניצחה את הפועל דימונה 0–4. למרות ששובה של קבוצת הגדנ"ע לליגה הלאומית, לאחר 6 שנים בארצית, הובטחה חודש קודם לכן, גאתה השמחה כשהכדורגלנים ערכו את סיבוב העלייה, נושאים את דגלי המדינה והגדנ"ע.

למנחם מור, מאמנם, היה זה רגע גדול. הגשמת היעד שקבע לעצמו כשנטל את התפקיד ב־1985. בנעוריו, כתושב שכונת שפירא בדרום ת"א, הסמוכה למגרש גדנ"ע, היה שותף לשתי זכיות רצופות באליפות הנוער (1974 ו־1975). מאז, חל פיחות במעמד קבוצת הגדנ"ע. לליגה הארצית הגיעה כשצימצמו את מספר הקבוצות בליגות הנוער – 5 הראשונות מכל מחוז שובצו בלאומית. הגדנ"ע דורגה ב־1981 במקום השביעי.

מור – קשר מצטיין בהפועל ת"א, בית"ר ת"א, חולון ובני־יהודה (סיים ביהוד, שעדיין חייבת לו 3000 דולר...) – נקט בקו יסודי: "התחלתי לבנות את קבוצת הגדנ"ע מהשורש. ניפיתי שחקנים שלא התאימו מבחינה מקצועית וחברתית, וצירפתי בני 14 ו־15, נערים כניר שיקווה, מוטי מזוז ואבי שולמייסטר. בשנתיים הראשונות סיימנו במקום השני. השנה, השחקנים התבגרו נפשית, הגיבוש הקבוצתי והמקצועי השפיעו לטובה, וזכינו באליפות, חודש לפני סיום העונה". היריבות העיקריות היו הפועל לוד ושמשון.

מור, בוגר קורס מאמנים, משמש גם כעוזר לשמואל ("שוני") מושקוביץ בניהול מועדון הגדנ"ע. תודות לסיוע של בכירים בעיריית ת"א שופץ המגרש, הותקנה בו תאורה ואפשר שבקרוב יקימו גם יציעים. חידושים רבים, במועדון עם מסורת מושרשת. מה שנשאר זה העקרון, לפיו כל כדורגלן שמסיים את גיל הנוער רשאי לעבור לאיזו אגודה בוגרת שיחפוץ.

כשמור מדבר על חניכיו, קשה לעצור את התלהבותו: "גיגי כהן אומר שבעשר השנים האחרונות לא ראה כשרון כמוטי מזוז", כך מור, על הקשר שנכלל בסגל הנוער לטורניר החורף האחרון ושוחרר בסיומו רק בגלל בעיה משמעתית. "מוטי – גבוה וחסון, בעל כושר גופני מעולה ושליטה בלתי רגילה בכדור. מתבטא מצויין במצבי לחץ, ורק חבל שאיננו נע מספיק". מזוז, חייל בן 18 וחצי, נמצא על הכוונת של שמשון ומתאמן אצלה. גם בית"ר ת"א חפצה בו.

מלך שערי הגדנ"ע, ניר שיקווה (24 מה־90 שכבשה הגדנ"ע העונה), בנו של חלוץ מכבי ת"א בעבר שלום שיקווה, מציג הבנת משחק, התמצאות ברחבה ומשחק ראש מעולה. נקודת התורפה שלו: הרגל הימנית. מכבי ת"א ביקשה לצרפו לשורותיה כבר השנה, בגדנ"ע סירבו. בעוד שנה יסיים את גיל הנוער ואז יעבור.

חלוץ מבקיע אחר הוא אייל חכים, שהתגייס לא מכבר לצה"ל. אבי שולמייסטר הוליך את ביה"ס "משלב" לזכיה באליפות התיכוניים. ארז בנודיס, אחיהם של הלוראים יעקב, יצחק ואורי, מצטיין בין הקורות; הבלם הקדמי מוטי חבה, בהרכב נבחרת הנערים.

אלו ואחרים עשו לגדנ"ע את השנה – והחזירו אותה למקומה הטבעי בלאומית. ■

[illegible]
[illegible]
[illegible]
עדיין לא עולה חדש ■ אבל
יש לו מה לומר: על חוסר
הרצינות, על היעדר מקצועיות,
על בסיס טוב ורצון שאינו
מספיק, על משכורות מנופחות
מדי, על פרובינציאליות ■ כדאי
לשמוע לו

קובי שם טוב

לא, הוא עדיין לא עולה חדש. לפחות לא בשלב זה. את השנה שבה בילה בארץ, ניצל בעיקר כדי להכיר אותנו, ללמוד דברים עליהם לא ידע ולרשום עוד פרק בספר הזכרונות שלו. אם יהיה לפרק הזה המשך בשנה הבאה, או מאוחר יותר – זו אפשרות, התלויה לא רק בו.

נתן זקס נולד בדרום אפריקה. בישראל ביקר עוד כשהיה בן 17, כחלק ממשלחת של הקהילה היהודית שם למכביה. היה כאן 3 חודשים. היום, בן 28, הוא רואה את הדברים מנקודת מבט אחרת: בין שתי התקופות הללו, השפיעה עליו במיוחד התקופה הארוכה בה עשה בארצות הברית.

בגיל 19, לאחר שנתיים של שירות בצבא דרום אפריקה, החליט זקס לעבור לארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות. אז פרח שם שיגעון הכדורגל. קבוצות כמו קוסמוס, שריכזו סביבן שמות כיוהאן ניסקנס, פרנץ בקנבאואר, פלה ואפילו מוטל'ה שפיגלר, היוו את חלומם של הרבה כדורגלנים בעולם, שחשבו להתחיל שם בקריירה חדשה ולנפח את חשבון הבנק.

השאיפות של זקס אולי לא היו כה גדולות, אבל כמו כולם גם הוא קיווה. תחילה שיחק רק באוניברסיטת מיאמי ושנה מאוחר יותר, עבר לשורות הקבוצה המקצוענית מדאלאס. אבל הכדורגל לא החזיק מעמד זמן רב. ההתבססות על כוכבים זרים, מבלי לחבב את המשחק עצמו על האמריקנים, היתה הדרך שהוליכה לכישלון ולנפילת הליגה כולה. הקבוצות התפרקו והאמריקנים, באקט טיפוסי של התברלות משאר העולם, יסדו ענף חדש ומצליח: כדורגל באולמות. גם זקס עבר את התסבה והשתלב בשיגעון החדש.

בעונה שעברה, התקשר אליו אחד מידידיו והציע לו לבוא לשחק בישראל. הרעיון עצמו נראה לו, כמו גם הזיכרונות היפים שהיו לו מישראל, מן התקופה שבה ביקר כאן בנעוריו. הוא ארז מזוודות ובגיל 28 הגיע לכאן בפעם השניה, הישר לשכונת התקווה ולבני־יהודה.

זקס: "לא ידעתי על הליגה בישראל שום דבר ועל בני־יהודה, עוד פחות מזה. אמרו לי רק, שזו קבוצה בליגה הראשונה מאיזור תל־אביב. הגעתי בלי הבטחה או התחייבות מצד הקבוצה. היכרתי עם ההנהלה ועם המאמן, סידרו לי כמה אימונים ומשחקי מבחן וחתמנו לעונה אחת".

אבל הפעם לא הגיע לכאן לבדו. הפעם, באה עמו חברתו לחיים, סינדי, שאותה הכיר בארצות הברית ועמהבילה יחד בשלוש השנים האחרונות. השניים גרים בדירה שכורה ברמת־גן ובינתיים מעבירים את הזמן, עד סיום העונה.

הצמד התגבר כבר על בעיות המעבר מלוס־אנג'לס לגוש דן וסינדי אפילו משוכנעת שאורח החיים בשתי הערים, גם קצת דומה. אנשים אוהבים לבלות, לראות סרטים, ולטייל. את מרבית הזמן הם מבלים בטיולים קצרים באיזור. עדיין לא יצא להם להגיע למקומות רחוקים יותר, כמו אילת. גם זה בתכנית. רק תיגמר העונה והם לא ידרשו לעצמם לוותר על הנופים הרחוקים יותר של ישראל.

נתן זקס בשכונה. הכיוון עדיין לא ברור, אבל יש לו תודה לאוהדים

על הכדורגל פה, נתן לא כל שמח לדבר. יש לו הרבה מה להגיד – בזאת הוא בטוח. הוא לא בטוח שנאהב לשמוע את מה שיאמר. ואין הכוונה דווקא למה שקורה בבני־יהודה. להיפך, הוא מרוצה מאוד מהיחס שאותו הוא מקבל ומהחברים בקבוצה. הוא מרבר על הכדורגל בכלל.

חוסר רצינות

"אחת הסיבות, לדעתי, שהנבחרת נכשלה במשחקים הקדם האולימפיים, היא חוסר הרצינות בה מתייחסים כאן לכדורגל. האווירה לא מספיק מקצוענית. יש בסיס טוב והרבה רצון, אבל שום דבר לא מושלם. המרחק מכאן לחו"ל הוא יותר מדי גדול. ובכל אשמים, לדעתי, אלו שמנהלים את העסק. אפילו אם חלוץ לא כובש שער ומחמיץ באופן כרוני, זו בעיה של הנהלה. כי אם העסק רופף מלמעלה, אז גם הגול ייכנס. השחקנים הם חלק ממערכת שאינה מושלמת ולכן האשמה היא לא רק בהם. אם הכל ינוהל כמו שצריך, כולם יתייחסו לזה אחרת וגם על המגרש ישחקו כמו שצריך".

דוגמה אחת לחוסר המקצוענות והפרובינציאליות של הניהול, שמביא זקס, משקפת אולי יותר מכל את הבדלי המנטאליות בין ישראל לחו"ל: "אחת התופעות שבהן נתקלתי כאן, היא שהורים מתערבים בנעשה בקבוצה כדי להשפיע על גורמים מסויימים לשתף את ילדיהם במשחקים. לא האמנתי שזה יכול לקרות. התערבות של הורים בקריירה של הילד, היא דבר חיובי, אבל עד לגיל הנוער. עד אז הם יכולים ללכת איתו למשחקים, לעודד אותו, לעקוב אחריו ואפילו לייעץ לו. ברגע שהוא מגיע לקבוצה הבוגרת, עליו להסתדר בכוחות עצמו".

נושא אחר – השכר: "הסכומים המשולמים כאן לשחקנים הם ללא כל פרופורציה למה שמקבלים מהם בתמורה במגרש. אני לא יודע בדיוק כמה מרוויח כל אחד, אבל על פי מה שמתפרסם בעיתונים, המשכורות של הכוכבים הן מוגזמות ובשל כך גם משכורותיהם של השחקנים הפחות טובים, קטנות גם הן בצורה מוגזמת. וכך, ההנהלה ממורמרת על שהכוכבים לא מחזירים את ההשקעה בהם והשחקנים הבינוניים ממורמרים על שלא מעריכים אותם מספיק. יוצא, שאת מרבית האנרגיה משקיעים כולם בויכוחים ובחיכוכים בין ההנהלה לשחקנים".

דחיפה לכדורגל

– אחד הפיתרונות שתמיד מוצע על ידי בולם הוא להביא זרים לכדורגל הישראלי. כמי שבא מבחוץ, נראה לך שזה מה שיכול לפתור חלק מהבעיות?

– "אני לא בטוח שזה יפתור הכל, אבל זה בטח יכול לקדם את הכדורגל מהמקום שבו הוא נמצא היום. יש רק בעיה אחת, שזה קצת לא פייר כלפי שחקנים ישראלים, שזרים יתפסו את המקום שלהם. אבל אם אין ברירה, הרי שצריך לתת לכדורגל את הדחיפה הזו".

– וכמו שתנאי המגרשים וצורת הניהול בארץ נראים, זרים בכלל ירצו לבוא?

– "בוודאי שהם ירצו. בעולם בכלל וגם באירופה, יש תמיד שחקנים שהם טובים, אבל לא מספיק טובים כדי לשחק בקבוצות הבכירות או בליגות הראשונות. אלו תמיד ימצאו את הדרך לבוא לכאן. כמו בכדורסל: כל מי שלא הצליח ב־נ.ב.א. מחפש דרך לאירופה ומגיע גם לישראל, כך אפשר לעשות גם בכדורגל".

אבל זקס יודע שהוא לא הולך לתקן את כל תוליי הכדורגל הישראלי בעונה אחת. לא מנסה אפילו להילחם במה שנראה לו לא נכון. גם את ההערות שיש לו, הוא אומר בהסתייגות מסויימת, שמא לא יפרשו נכון את הביקורת שלו. לגבי העונה הבאה אין לו עדיין תוכניות. פתוח להצעות מכל קבוצה והצעה טובה יכולה אפילו להשאיר אותו פה שנה נוספת. דבר אחד בטוח: בקייץ יסע לבקר את ההורים בדרום אפריקה ומשם ימשיכו הוא וסינדי לארה"ב, למשפחתה.

בגיל 28 גם עולות לפעמים מחשבות על פרישה. מה יעשה בעוד ארבע או חמש שנים? בינתיים אין לו תוכניות מוכנות. הכל פתוח. "סיימתי בארה"ב תואר ראשון בפיסיקה, אבל לא נראה לי שאני הולך על התחום הזה. אם אשאר בכדורגל, ארצה לנהל קבוצה, אולי בליגת האולמות הסגורים. זה נראה לי עיסוק מעניין, שיכול להתאים לי".

הסיכום שלו לעונה הכורדת בשכונה, ממצה: "אני די מאוכזב מעצמי. יכולתי להפיק יותר ואני מסוגל ליכולת הרבה יותר גבוהה. לקח לי זמן להתרגל למעבר מאולמות למגרש פתוח והעובדה שהקבוצה כולה סבלה מעונה לא טובה, איפשרה לי להיכנס מהר להרכב ולהוכיח את עצמי בכמה משחקים. אבל עדיף היה אם כולם היו משחקים טוב יותר ואז גם היו מושכים אותי ליכולת גבוהה יותר".

מאוכזב מעצמו

את המחמאות מקבל ממנו השוער אסייאג: "אני חושב שהוא אחד השחקנים הבולטים בליגה. בלעדיו היינו בצרות העונה. מגיע לו גם להיות בנבחרת. עונה טובה היתה גם לדניאל בריאלובסקי. הוא גם השחקן שהרשים אותי יותר מכולם. קלאסה אחרת וזו אולי הסיבה שהוא לא השתלב כאן".

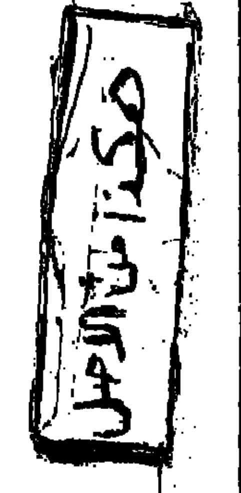
על דוביד שוייצר: "שמעתי על הרקורד הרציני שלו ולאחר עונה אחת איתו, אני גם מבין למה. זה מאמן שהדבר שהוא שונא יותר מכל זה להפסיד. פשוט לא יכול לסבול להפסיד ומנסה להחדיר את ההרגשה הזו בכולם. הוא מאמן שטוב, במיוחד לצעירים, כי הוא מסוגל לחנך אותם, למרות שהם חושבים שהוא קשוח יותר מדי. בעונה הבאה, אהוד בן טובים יהיה המאמן. אני מאוד מחבב אותו ומקווה בשבילו שיצליח. אני יודע שהיה כוכב גדול בשכונה, אבל הוא צריך לזכור שאם לא יהיה מאמן טוב, או כולם ישכחו לו את הימים היפים שלו ויגידו לו ללכת".

ומילה אחרונה לאוהדים: "אני חייב להם מחמאות. אוהדים מסורים שהלכו עם הקבוצה לכל מקום. עודדו אותנו בכל המשחקים ואישית עודדו גם אותי. תודה להם". ■

> ## "עושים עוול למדינה"
>
> חברתו של נתן זקס, סינדי, יפהפיה אמיתית, מתערבת לא אחת בשיחה שלנו. בתקופה הקצרה בישראל גיבשה כמה דיעות, בעיקר מבחינה חברתית. בכל הקשור לספורט, הגברת היא יותר בעניין של כדורסל ופוטבול אמריקני מאשר בכדורגל.
>
> סינדי: "לפני שבאתי לכאן, היתה לי תדמית שונה לגמרי על ישראל וכל מה שקשור בה. מציגים את כל ההתרחשויות כאן בטלוויזיה האמריקנית בצורה אחרת לגמרי. עכשיו, כשאני פה, אני לומדת כל כך הרבה ולרגע לא מצטערת שבאתי לכאן. מבחינה פוליטית, נראה לי שעושים עוול גדול למדינה. מבלי להיכנס לויכוח על השטחים והערבים, דבר אחד בטוח: הצגת הדברים בתקשורת בחו"ל היא אף פעם לא מאוזנת. להיפך, היא מוגזמת ללא פרופורציות לצד הערבי.
>
> "חוץ מזה, הרושם שהיה לי לפני שבאתי הוא, שמסוכן להסתובב כאן אפילו ברחובות. שכל רגע יכול לצוץ איזה חייל שיירה כך מעבר לפינה. בימים הראשונים שלי בארץ, היתה המשפחה שלי כל כך מודאגת, שהייתי צריכה להרגיע אותם כמעט כל יום בטלפון. היום הם מבינים שאין שום סכנה ואני אספר את זה גם לכל החברים שלי בארה"ב.
>
> "חוץ מזה, חיי היומיום דומים כמעט בכל לערים אחרות ומפותחות בארה"ב. הדבר שהרהים אותי יותר מכל הוא, שאפשר לטייל עד שעות מאוחרות ברחוב. מעולם לא חששתי, למשל, ללכת לבדי לאיזה מקום. אני יכולה להשאיר חלון פתוח מבלי לפחד שמישהו יתפרץ לדירה. ובכלל, האנשים כאן כל כך ידידותיים ועזרו לנו מאוד לעבור את שלבי הקליטה הראשונים. אלה דברים שמעולם לא נחשפנו להם בשום צורה בארצות הברית".

[illegible] ידוע אינני [illegible] שבאתי לכאן"

חגיגת הכתרה

עונת הכדורסל 1987/88 נסתיימה רשמית ביום שני בלילה, בגמר גביע המדינה – אבל לאיש אין ספק שהשיא היה ביום חמישי שעבר, בגמר השלישי של חגמר־סל. הדיו עדיין מהדהדים בכל מקום לשם נקלעים חובבי המשחק, אוהדי מכבי והפועל ת"א. כולם מסכימים שזו היתה חגיגה אמיתית. 1. מוטי דניאל, ה"אס הסודי" ששלף המאמן רלף קליין, הפתעת המשחק הזה, מוביל בידיים מונפות את חבריו הצוהלים לאחר הנצחון (בתמונה הקטנה: אחר־כך בחגיגה הפרטית שלו עם אשתו לעתיד קרי וינטר). 2. ארואסטי עם רשת הסל על הכתפיים ובקבוק השמפנייה. 3. מגי מול איימוס. קוין עשה את מה שציפו ממנו. 4. ג'מצ'י מזנק על חבריו באחד משיאי השמחה. 5. איימוס היה הפעם על הפנים. 6. וילי סימס בחדירה חתולית לסל. לא ניתן לעצירה. 7. הספסל העצוב של הפועל.

צילם: עדי אבישי

אביעד פוהורילס

אוטובוס אגד בקו 370 מתל־אביב לבאר־שבע, הירבה לארח בשנה האחרונה את נסים בכר. ארבע שעות, מדי יום, היה בכר באר־שבעי לכל דבר ובשאר שעות היום חשב עליה מתל־אביב. כבר לפני כחודש הבריז כי ימשיך לאמן בבאר־שבע עונה נוספת, אבל מיד אחר כך לא הפסיק הטלפון לצלצל בביתו. מכבי נתניה, חולון והפועל ת"א התעניינו ומכבי ת"א שלאחר ה"עשר־אפס" – ממש התחננה, שישוב אליה. בכר הירבה להתלהט. הוא נתן מלת כבוד לבאר־שבע, אבל לא חתם שם ואילו הפנייה להצלה ממכבי המסכנה שלו, עשתה לו משהו בלב.

אבל בכר זוכר היטב: את מלת הכבוד בשנה שעברה נתנה לו דווקא מכבי ת"א, אך גיורא שפיגל היה זה שלבש בסופו של דבר את החליפה.

"לא, אינני מצטער שנתתי לבאר־שבע מזמן תשובה חיובית על המשך עבודתי. ההתלבטות הרצינית שלי היתה בשל הנסיעות מתל אביב לבאר שבע. זה לא קל. יחד עם הנסיעות, יום האימונים נמשך מהצהריים ועד הלילה. זה משנה את כל אורח החיים. זה לא כפר סבא שאתה מגיע אליה תוך רבע שעה.

"עשיתי בבאר־שבע עבודה גדולה, אבל הפנייה ממכבי ת"א היא בבחינת אזעקה ולא יכולתי לעמוד אדיש", אמר בכר בתחילת השבוע. ניכר כי הוא מצוי בהתחבטות נפשית, הוא אף דיבר על יסורי מצפון. "המדיניות שלי היא לאמן לפחות שנתיים בקבוצה אחת", חזר והדגיש. אבל נראה כי לאחר הטלפון ממכבי ת"א, התמונה אצלו השתנתה. קוראים לזה סנטימנטים.

"כשהגעתי לב"ש לפני שנה, המטרה שלי היתה להעמיד קבוצה צעירה ואטראקטיווית. היום אפשר לומר שיש יסודות. היה חשוב לשנות את התדמית של הקבוצה במרכז הארץ. יצא לה שם של קבוצה עם בעיות חברתיות. מי שמכיר, יודע שזו אחת הקבוצות הבריאות ביותר בליגה, מבחינה חברתית. בבאר שבע לא הורחק אף שחקן העונה ולא היו בעיות משמעותיות – לבד מהמקרה החריג של אלי אוחנה שטופל. אוחנה אגב, מתנהג לאורך כל השנה למופת והוא הפתעה לטובה. ובכלל, לבאר שבע יש היום שם טוב".

בכר, 44, עם רקורד עשיר ומפואר כמאמן מוצא דימיון רב בין הפועל באר שבע לבית"ר ירושלים, בה אימן בעבר: "אלו ערים של כדורגל. המרחק מתל־אביב וממרכז העניינים, נותן לשחקנים שם הזדמנות להתחרות ולראות בתל־אביבים מטרה. האוהדים של שתי הקבוצות פאנאטים מאוד ונוסעים עם הקבוצה לכל מקום.

"הקהל של באר שבע חייב להיות מאורגן יותר בעידוד שלו. הוא חייב להיות סבלני. קבוצה שניבנית להיות אלופה לא נעשית בשבוע. בבית"ר, הקהל היה מדהים. בתקופות קשות, היה לחץ כמו בבאר שבע, אבל כשהיו הצלחות הוא פינק ואהב. בבאר שבע, הקהל מאוד תובעני וכמעט שלא מפרגן אחרי הצלחות. אבל בזמן האחרון, יש שיפור והוא נוכח לדעת שרברים זוים. לעומת זאת, אני חושב שהקהל שבו פגשתי בירושלים, אין שני לו. הזיכרון החזק ביותר אצלי הוא מגמר הגביע ב־76', כשאימנתי בבית"ר ירושלים שניצחה בגמר 2–1 את מכבי ת"א. סיימנו במקום השני בליגה אחרי ... באר שבע. במחזור האחרון, הפסדנו למכבי ת"א 0–2 והחמצנו אליפות. הגמר ההוא היה בלתי נשכח. ברמת־גן היו 60 אלף איש, ומתוכם אני לא מגזים 30 אלף מירושלים. המרוורות ביציעים, העידוד. קיבלנו שוק כשראינו את זה. באר שבע יכולה להיות הכי דומה לבית"ר בעניינים האלה".

באר שבע היום, בשלהי עונה מוצלחת למדי, חושבת כבר על העונה הבאה.

שאלה: דומה שהקבוצה מתפקדת היטב עכשיו, כשהיא בפליי אוף העליון המשוחרר ממתח של ירידה. במשחקים חשובים, כשהמתח משחק תפקיד – באר שבע היא שונה, לא כן?

נסים בכר: "אני מדבר עם הבחורים הרבה מאוד על כך שהם חייבים להתמודד עם לחץ. קבוצה טובה נמדדת במצבים קשים ולא רק במקרים נוחים. כבר היום אפשר להגיד שלבאר־שבע שוב מגיעות הקבוצות היריבות כשהן מפוחדות. רואים את זה בסגירה של המשחק ובשמחה הגדולה כשהן מחלצות נקודה. רוב השחקנים שלנו הם צעירים לא מנוסים.

...ים בכר, חסיד של עבודה קשה,
...ל המשך, של צ'אנס לצעירים
...וריע עוד לפני כחודש

...ימשיך בבאר־שבע, נקלע
...שבוע למצב מביך, לאחר פנייה
...רגשת ממכבי ת"א
...צא דימיון עם בית"ר ירושלים ■
...אף שהקהל בבאר־שבע יהיה
...תר סבלני ■ נפגע מתגובות
...סערות מדי של כמה אוהדים

הכישרון שלהם גורם לכך שמצמידים להם שמירה אישית. הם נתקלים בזה בפעם הראשונה ופונים אלי בזמן המשחק ושואלים: 'מה לעשות?' הדבר החשוב ביותר היא ההתמודדות עם הלחץ הסביבתי של מקורבים, ולחץ של ניצחונות. קבוצה טובה מנצחת לאורך זמן ומצב זה משקף בגרות נפשית והתמודדות. זה עדיין חסר בבאר שבע. לפעמים יש הרגשה שהשחקנים מסתפקים במשחק אחד טוב ורוצים לנוח על הזכרונות שלו, כל העונה. צריך לדבר על מקצוענות ורצינות. על הדברים האלה לא אניח להם".

בכר, שלם מאוד בדרכו ולא חושש ממיכשולים שמוצבים לפניו. הוא מוכר כאחד שלא עושה חשבון לאף אחד. את הדוקטרינה שלו יעכיר לפי ראות עיניו בלבד, מבלי להתחשב ברצונות אחרים. בבאר שבע זה הצליח כמו בבית"ר. "כשהגעתי לירושלים, שיחררתי ותיקים כמו סוריגוב, בן־יעקב, רוכוביץ. במקומם חיזקתי את מעמדם של מלמיליאן ונרימן, שכבר היו שם שנה. העליתי מהנוער את דוד ישי, אזולאי. עשינו את השנה היפה ביותר. זכינו בגביע הבלתי נשכח וסיימנו במקום השני".

היום, הסיפור חוזר על עצמו. הוא מרוצה מחילופי המשמרות שהחלו עוד לפני שהגיע לב"ש. הוותיקים רפי אליהו, ברד, אביטן, אבוגזיר ואחרים, שוחררו ובמקומם עלו צעירים שהשתלבו יחד עם דוידי, בן חמו ואילוז הוותיקים. תחילה, היו זעזועים והקבוצה נלחמה בתחתית. היום רואים את האור. בבאר שבע הסיפורים האלה רגישים מאוד. עניינים של כבוד. בכר הרגיש את זה בפתיחת העונה, כשהיו כאלה שרצו לראות את שלום אביטן רץ באיטיות מן המנהרה לכר הדשא. בכר אמר "לא" גדול לחזרתו של אביטן. זה לא היה קל: "הסברתי לקבוצות האוהדים שבאו אלי לבקש את החזרת אביטן, שאני זה שקובע את הסגל. יש עדיין הרבה צעירים שלא נבחנו. הם ענו שנמאס להם מצעירים ורוצים תוצאות. אמרתי שתוצאות מגיעות אחרי עבודה ואם יחכו, יקבלו אחרי תקופה מסויימת קבוצה לתפארת".

בכלל, קשה לומר שנסים בכר הוא האיש הכי פופולארי בבאר שבע. בכר, בשביל קומץ אוהדים, הוא תחליף לכרית איגרוף. נוח להוציא עליו את הקריזה מהבית. עכשיו, המקרים הללו פחתו, אבל עד לא מכבר, 10 דקות של 0:0 בבאר שבע, וכמה מבושמי עראק היו נצמדים לגדרות ומשלחים "ברכות חמות". בכר לא הגיב, אבל בהחלט נפגע: "קשה לי להבין את התופעה של חוסר הפירגון. לא רק לי גם לקבוצה". בכלל, כשמדובר באנשים מבחוץ, המקומיים קצת מעקמים אף. גם כשמדובר ברכש, גם כמאמן. כשאני אומר לו שבבאר שבע אוהבים לשנוא, הוא מחייך להסכמה.

נסים בכר נפגע גם מיוסי שושני. לאחר שיוסי ביקש בתחילת העונה לעבור לפתח־תקווה, הפכו היחסים בין השניים לצוננים מאוד. הגיעו הדברים עד כדי כך, שבמשחקה של באר שבע בפתח תקווה נכנס שושני לחדר ההלבשה ואיחל לקבוצה הצלחה. בכר פשוט סילק אותו משם. היום, שושני הוא השחקן היחיד שבכר מבקש לצרף לסגל של באר שבע בעונה הבאה: "היה ביני ובינו מתח, כי כעסתי על שהלך לפתח תקווה. הוא לא רצה לשחק בבאר שבע ועל ידי כך הוא פגע בקבוצה וגם בי. שושני הוכיח שהוא שחקן טוב ואין שום סיבה בעולם שאני אתן לחזק את פתח תקווה. בימים הקרובים אפגש עמו ונשוחח על שובו. הוא יכול לעזור להנהיג את מרכז השדה".

קיפוח תקשורתי

היום כבאר־שבעי הוא מבין מה משמעותו של קיפוח תקשורתי: "כהחלט מקפחים את באר שבע. בתל אביב לא מעניין מה קורה בבאר שבע. העתונאים וגם האנשים בטלוויזיה לא מכירים שמות ועושים צחוק מעצמם. שמחתי שלפחות לקראת סוף העונה, הקבוצה נגעה בתקשורת. למרות שבדרך כלל את הקבוצות שאני מאמן אני לא מעודד לרוץ לתקשורת, נתתי להם להיפתח קצת לפירסום. כדורגל ללא תקשורת וללא פירסום זה לא כדורגל. מי שאחראי על הנבחרת יושב בדרך כלל בבלומפילד. ההזדמנות לראות את באר שבע היא רק כשמגיעה לתל אביב. היום נראה שיש שיפור. בנבחרת הנוער יש שלושה שחקנים מבאר שבע, הנציגות הגדולה ביותר. בנבחרת העתודה שניים, ואחד בבוגרים. הדוגמה של שלמה אילוז, שנתן עונה יוצאת מהכלל, היא דוגמה לקיפוח. לא נתנו לו אפילו צ'אנס להראות מה הוא יודע".

לבאר־שבע תשתית טובה מאוד של צעירים בכל מערך הקבוצה. זה נותן למאמן קלף מיקוח מצוין בנוגע לתשלומים לשחקנים בשנה הבאה. "יהיה קרב גדול על תולצת הרכב הראשון. היום יש כמה שחקנים על כל תפקיד. שחקנים, ואפילו יהיו כאלה ותיקים שירצו סכומים לא אפשריים מבחינתנו, יצטרכו לרדת בדרישות, או ללכת".

יש לו רקורד מרשים בנושא הזה. הוא לא מאיים, רק קובע עובדה. לא מאמין בנסים. חסיד גדול של עבודה קשה, של צ'אנס לצעירים – וגם צ'אנס למבוגרים לתלות נעליים ולהגיד שלום. הרקורד שלו יותר מדי טוב מכדי שנתווכח איתו. ■

נסים בכר על:

מינוי המאמנים הישראלים לנבחרת: "רואה בעין חיובית. תמיד הייתי בעד ישראלי, גם כשהביאו זר. אנחנו לא פחות טובים. הטענה שאנחנו לא מפרגנים האחד לרעהו, לא נכונה. יש יריבות. לא היה מאמן אחד שלא פירגן ליענקל'ה ושניאור. הישראלים מכירים את הכדורגל שלנו יותר מהזרים".

★ לא התאכזבת על שלא קראו לך לנבחרת? "אני חושב שאני עוד צעיר. ככל שאתה מבוגר יותר, אתה מנוסה ומוכן יותר למשימה. יש לי עוד זמן".

★ איך תיראה הליגה בשנת הבאה? "יש אתגר גדול למאמנים להפוך את הליגה למעניינת. אלפיים צופים במשחק, פירושו פשיטת רגל. אסור שקבוצות שנמצאות היום בפליי אוף התחתון יהיו שם. אלה הפאר של הכדורגל שלנו. הן קבוצות עם הקהל הטוב ביותר. הן חייבות לקחת עצמן בידיים. הליגה תהיה קשה מאוד בעונה הבאה".

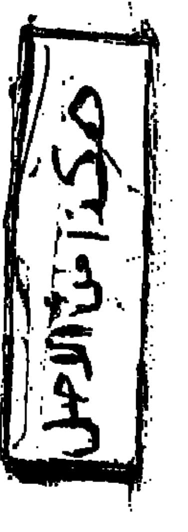
★ נבחרת? "צריך להפיק לקחים. לא היינו רחוקים מההצלחה. אלי אוחנה היה יכול לעזור בצורה דראסטית. צריך לסלוח לו. מדובר בקריירה שלו. להבא, צריך לשבת מבעוד מועד עם הקבוצות בחו"ל ולתאם את המועדים. אפשר לנסות לתאם את התאריכים עם פיפ"א. יש לדעתי מקום לסיני שחוזר לכושר. גם את פיזנטי אני לא פוסל. גם שירזי קיבל את העונש שלו. אם צוות המאמנים יחשוב שהוא חיוני למשימה הלאומית, הם צריכים לשבת עם ההתאחדות ולהגיע לפתרון".

★ מכבי ת"א? "זכיתי אתם כמאמן באליפות, ובגמר הגביע הפסדנו לבית"ר ירושלים. זו היתה שנה יוצאת מהכלל. היא נמהלה בעצב, כי בדיוק נפטר "לייבר", וזה העיב על הזכיה. חשוב לליגה שמכבי ת"א תהיה טובה. יש לה קהל טוב. ללא ספק אני גאה שחונכתי, שיחקתי ואימנתי במכבי ת"א. זו הקבוצה הטובה ביותר להקניית חינוך".

★ זכרונות יפים: "ב־1970, תחת הדרכת דוד שווייצר במדי מכבי ת"א, הבסנו ברובי 6–0 את הפועל. זה היה כדורגל מעולם אחר. היה יום גשם ואלפי המטריות עשו עלינו רושם מדהים. הפועל ביקשו שנפסיק עם הסיוט הזה".

★ דקות קשות? "ללא ספק כמאמן בעת שבית"ר ירושלים ירדה לליגה הארצית. עזבתי שנה לפני זה את מכבי ת"א כשהיא אלופה. לדעתי, ההידרדרות של מכבי החלה אז. עזבתי את מכבי כי לא הסכמתי למה שקרה שם. היום אני חושב שהם מבינים למה התכוונתי. הירידה של בית"ר לוותה בעצב ובבכי גדול. קשה היה להתגבר על זה, בגלל האופי המיוחד של הירושלמים".

★ חברים למשחק? "היה לי הכבוד לשחק עוד בדור של גלזר, גולדשטיין, רפי לוי, מתניה, רוזניק ונחמיאס, מבחינת כישרון. הם היו מהגדולים ביותר והביאו את ישראל להישגים שקשה לחזור עליהם היום.

ד"ר ג'יי סבור שמייקל ג'ורדן הוא כזה ■ מכונת היריה משיקאגו, רוצה את תואר ה־MVP של העונה

אלכס דורון

את הסיבוב הראשון של הפלייאוף, סידרת הטוב מחמישה, סיים מייקל "מכונת יריה" ג'ורדן (בתצלום, בריחוף מרהים, תמיד עם הלשון בחוץ) כפי שהחל: כ"מלך הסלים". בחמישה משחקים של שיקאגו הוא קלע 226 נקודות, 85 סלים ו־56 נקודות עונשין – ממוצע של 45.2 למשחק, לפני אקים אולג'וואן, הגיגרי של יוסטון, שהשיג ב־4 משחקים ממוצע של 37.5 נקודות. קרל מאלון מיוטה ודומיניק ווילקינס מאטלנטה קלעו 31 נקודות בממוצע. לארי בירד מבוסטון 28.3.

226 הנקודות הללו היוו שיא חדש של הליגה (הקודם לסיבוב הראשון היה 213 של ברני קינג כששיחק בניקס ב־'84) – אבל מלכות הסלים כשלעצמה, אינה מעניינת במיוחד את ג'ורדן. הוא רוצה את ה־MVP של העונה – ונראה כי התואר הזה יפול בסופו של דבר כפרי בשל בידיו. אחרי הכל, הוא, בעזרת חבריו הצעירים ובראשם סקוטי פיפן, הביאו את שיקאגו בפעם הראשונה מאז שבע שנים לחצי הגמר האזורי בפלייאוף.

אשתקד, כששיקאגו סיימה שמינית בחוף המזרחי, היה ג'ורדן הראשון מאז ווילט צ'מברליין הגדול שקלע יותר מ־3000 נקודות בעונה. השנה עברה שיקאגו בעיקר כדי להשיג יתרון במשחקי הבית לקראת הפלייאוף – והדבר עלה בידה. בסיבוב הראשון היא ניצחה בכל שלושה משחקי הבית והפסידה בשני משחקי החוץ.

לאחר שד"ר ג'יי עצמו התמיא לג'ורדן ואמר כי כוכבה של שיקאגו בולס, הוא סופרמן אמיתי, מי שראוי ללא צל של ספק לכינוי "הגדול מכולם", מיהר ג'ורדן להכריז לפני המיקרופונים כי יהיה מאוכזב מאד אם ה־MVP לא יוענק לו. "אני ראוי לזה יותר מאשתקד", אמר למיקרופונים ומול המצלמות.

מעניין כי הממוצע שלו במהלך העונה הרגילה היה נמוך בשתי נקודות מהממוצע שלו אשתקד. "אבל לא הנקודות הן שמשכנעות אותי לחשוב שאני ראוי להיות הטוב ביותר (אשתקד היה זה מג'יק ג'ונסון מהלייקרס), אלא שאני כיום רב גוני יותר מבעונה שעברה. שיקגו מנצחת ואני קולע טוב יותר מאשתקד. השתפרתי".

לבד מנקודות, ג'ורדן הוא גם החוטף מס. 1 בליגה השנה, 3.2 כדורים בממוצע למשחק – נתון שמוכיח עד כמה הכוכב הזה, שזה עתה חתם על חוזה ע"ס 28 מיליון דולאר ל־8 שנים, איננו רק מכונת יריה, אלא שתרומתו למשחק מתבטאת גם בתחומים חשובים אחרים. עובדה מעניינת אחרת: הוא שיפר את דיוק הקליעה שלו מ־47 אחוז בעונה שעברה ל־53 השנה. מרהים ממש.

אגב, בשבוע שעבר נשאל לארי בירד מי ראוי לתואר "היעיל ביותר" – מג'יק ג'ונסון, ג'ורדן, צ'ארלס ברקלי, קלייד דרקסלר או הוא עצמו. בירד: "קשה לבחור ביניהם. כל אחד ראוי ולא תטעה במי שתבחר".

בימים הקרובים יתכנסו שמונה אנשי תקשורת, המסקרים דרך קבע את משחקי הנ.ב.א. ויבחרו את ה־MVP של 88'.

יש עתיד

יותר ממאה משחקים העונה נפסקו כהפסד טכני ■ תופעה מעוררת מחשבות וגם אי שביעות ■ ביום ג' הבא, 24 בחודש, גמר גביע הילדים

צבי גלפרין

הפועל ברוש גבעתיים. עומדים, מימין: משה מיוחס, שחר גרוס, אמיר נויבאוור, שי גלבר, גיא זוקין, עדי פרלמוטר. המאמן עופר פלדמן. כורעים: גור שלף, דני אלגסה, תומר שוחר, דני כהן, דודו ישכיל.

★ יותר מ־100 משחקים בליגת הילדים נפסקו העונה בוועדת המשמעת כהפסדים טכניים 2–0 – מרביתם עקב אי הופעות ו־19, עקב התפרקות קבוצות, במרוצת הסיבוב השני. היקף כזה לא זכור בליגה והוא מעורר מחשבות שונות.

מגיפת ה־2–0

★ העונה נסתיימה, למעשה, אך בכמה מחוזות מתקיימים בימים אלה משחקי השלמה. ביום ג' הקרוב, 24 במאי, בחולון, ייערך מרתון הגמרים (ילדים, נערים וגמר גביע המדינה לנשים). בגמר הילדים יתמודדו, כפי שכבר פירסמנו כאן: מכבי חיפה והפועל ברוש גבעתיים.

★ עוד שתי קבוצות חלפו פעם שניה מעל גבול 100 הנקודות העונה: מ.ס.נתניה (נצחון על בני בית יצחק 12–118) וגפן שער הנגב (על גוש קטיף 8–102).

שאר התוצאות, כפי שנתקבלו מאיגוד הכדורסל:

● צפון: אליצור צפת – איילת השחר 42–71, מחניים – אליצור צפת 42–52.

● עמק הירדן: בני יהודה – גוש חיספין 63–61, עין דור – לביא 55–31.

● בית שאן: ניר דוד – בית השיטה 38–54, מעלה אפריים – צעירי שדה אליהו 25–50, שדה אליהו – מעלה אפרים 34–43, יזרעאל עפולה – בקעת בית שאן 11–67.

● עמקים: דברת – יקנעם 25–43, קרית טבעון – הרי אפרים 33–50, מגידו שומריה – עוגר עפולה 16–79.

● מפריץ: אליצור עכו – מג'דל כרום 37–56, הפועל כרמיאל – מג'דל כרום 38–51.

● חיפה: יוסף חיפה – ק.אתא 63–45, ק.שמואל – אליצור שלום ק.אתא 34–55, חיפה/הר הכרמל – כפר גלים 37–51, עירוני מנצקין – הר הכרמל 52–57, יוסף חיפה – כפר גלים 65–29.

● חדרה: חדרה – בנימינה 11–44.

● שומרון: מגל – גבעת חיים איחוד 34–44, גבעת חיים מאוחד – יהודה חדרה 29–53, יהודה חדרה – מכמורת 24–37.

● נתניה: געש – אליצור נתניה 33–44, חרות – תפוז אבן יהודה 41–31.

● שרון: אלפי מנשה – יחדיו רעננה 31–42, הפועל כפ"ס – מכבי כפ"ס 29–36, חרוב רעננה – מזרח רעננה 36–57, מכבי כפ"ס – צעירי הרצליה 40–51, הפועל כפ"ס – צעירי הרצליה 16–65.

● פ"ת: צעירי הרצליה – מודיעים 35–54, אריאל – הפועל פ"ת 40–42, כלבית הוד השרון – אריאל 32–41, דקל רעננה – מודיעים 28–87, אליאנס ת"א – הפועל פ"ת 33–41, הפועל הרצליה – אריאל 30–58.

● דן: הפועל צפון ת"א – בני ברק 31–35, משה"ב ר"ג – סער ר"ג 49–43, משה"ב ר"ג – רמת ישראל 41–49, תפוח קרית אונו – רמת אביב 34–57, בית"ר ר"ג – רמת ישראל 37–56, בית"ר ת"א – מכבי בת ים 22–69.

● ת"א א': ברוש חולון – אליצור בת ים 43–75, מרכז ר"ג – ברוש גבעתיים 47–48, ברוש גבעתיים – בני יהודה 31–56.

● ת"א ב': רמלה – שלום ר"ג 38–39, שלום ר"ג – שלום ק.אונו 40–60, מכבי ת"א – שמואל ק.אונו 47–58

● שפלה: נוה גולן – בני יהודה 31–46, בני ברית יפו – הפועל בת ים 32–46, אורן חולון – לב ת"א 10–70.

● מרכז: ניתן ראשל"צ – רמת אפעל 44–52, רמת אפעל – הרצל יהוד 34–66.

● שורק: רמת אליהו – נען 43–25, הפועל ראשל"צ – אריה נס ציונה 32–53, נס ציונה – הפועל ראשל"צ 27–52, נס ציונה – סלע ראשל"צ 41–49.

● ירושלים: גולן י"ם – הפועל י"ם 32–89, גולן – מכבי רימון 20–70, בית"ר י"ם – גוש עציון 24–36, הפועל י"ם – גוש עציון 26–41, מכבי י"ם – אליצור י"ם 39–66, אס"א י"ם – עוזיאל 29–70.

● דרום א': אשדוד – גדרות 56–38, אליצור אשקלון – כוכב מיכאל 37–42, אליצור יבנה – כוכב מיכאל 35–48, אליצור יבנה – בניה 27–54, באר טוביה – כוכב מיכאל 25–45.

● דרום ב': אופקים – נתיבות 29–67, אופקים – באר 30–38, צפון אשכול – זית שער הנגב 36–42, גת – באר 67–36, גפן שער הנגב – נתיבות 20–53, גפן – שער הנגב – זית שער הנגב 22–72.

● נגב: חצרים – אשכול 24–31, ערד – עומר 23–56, מכבי ב"ש – רביבים 38–42, מכבי ב"ש – תמר ערד 23–47, ערד – מכבי ב"ש 37–52.

ילדות

● צפון: כפר סולד – נאות מרדכי 28–43, דפנה – כפר סולד 19–34, דפנה – נאות מרדכי 15–38.

● עמקים: עפולה – עין חרוד איחוד 21–33, עפולה – בקעת בית שאן 33–67.

● חיפה: מחוז חיפה – בית יצחק 19–42, יפעת – גבעת חיים 28–56, שדות ים – גבעת חיים 40–64, יפעת – נהריה 20–62.

● מרכז: הוד השרון – רעננה 36–29, לכ"ן רמת השרון – רמת חן 51–27, לכ"ן רמה"ש – הוד השרון 29–38, בני ברק – בני הרצליה 13–24, כפר הס/שפיים – אליצור ר"ג 15–35.

● דרום: קרית שרת/חולון – יהוד 21–26, אליצור חולון – בני יהודה רדקה 15–33. ■

אירוע השנה

ההכנות לאירוע השנה בליגת הילדים בכדורסל – טקס הענקת הפרסים לאלופי המחוזות השונים ולסגניות – בעיצומן.

"מעריב", בשיתוף עם חברת "טל־גל" יבואנית "ספודלינג" ו"נפשונית", קאנטרי־קלאב בסגנון אחר, ייארגנו את הטקס ביום א', 5 ביוני 1988, החל משעה 16.00, בקאנטרי־קלאב "נפשונית" בחולון. כל האלופות, לילדים ולילדות, יזכו בפרסים. כמו כן מתוכנן משחק ראווה, בין שתיים מהקבוצות הבכירות בליגה והפתעות.

תחזיטוטו

שישו שכטמן

תחזית למחזור 38 בטוטו

1. שמשון – חולון. חולון טרם ניצחה בפליי־אוף והבעיה שהיתה לה בליגה ובגביע שלא הבקיעה – נותרה בעינה. הגיע הזמן שחולון תעשה משהו מול שמשון ש"מזייפת" באחרונה.

2. כפ״ס – מכבי נתניה. בשבוע שעבר הגיע כפ״ס לבלומפילד ועשתה להפועל ת״א צרות. למשחקים בין שתי הקבוצות מסורת ארוכה של מתח ושערים. כל תוצאה אפשרית.

3. הפועל פ״ת – הפועל ת״א. שתי הקבוצות עייפות, אחרי ארבעה משחקים, בליגה ובגביע, בשבועיים האחרונים. לתוצאות המשחקים באמצע השבוע, תהיה השפעה. התחושה: הגיע הזמן שת״א תפסיד.. אנחנו משחקים משולש.

4. הפועל ב״ש – בית״ר ת״א. שתי קבוצות בליגה שלנו "התחילו לשחק" קצת מאוחר השנה: מכבי חיפה והפועל ב״ש. לבאר־שבע, כיום, הקבוצה הטובה ביותר בליגה ובמגרשה תנצח ללא בעיות את בית״ר ת״א. 1.

5. בית״ר ירושלים – מכבי פ״ת. לא זה המקום שחשבנו שבית״ר ירושלים תשחק, ולא זאת הרמה שרצינו לראות.מכבי פ״ת מתכוננת לשנה הבאה בארצית ובית״ר ירושלים כבר בפגרה. תיקו.

6. מכבי ת״א – בני יהודה. לא נעים לכתוב השבוע על מכבי ת״א. משהו רקוב בקבוצה שהיתה פעם מוסד ומושג בכדורגל שלנו. מעניין אם התפטרות ההנהלה והמאמנים תשפיע. 1, 2.

7. הפועל לוד – מכבי חיפה. אם מכבי חיפה היתה בפליי־אוף העליון, היא היתה כבר רביעית בליגה. אמנם באיחור, אך הקבוצה משחקת נהדר מאז גביע הטוטו. לוד תיפרד מהליגה הלאומית בהפסד ביתי. 2 סולו.

8. טבריה – יהוד. ליברפול הפסידה בשבת שעברה את הגביע לווימבלדון. "ליברפול" שלנו, במגרשה, לא תפסיד נקודות ותחכה ל"מעידה" של הפועל חיפה. יהוד טרם ניצחה בפליי־אוף ומי שמחפש הפתעה עצומה ירשום משהו אחר מ־1. אנחנו סומכים על "ליברפול".

9. חדרה – הפועל חיפה. חדרה "עשתה צרות" בשבוע שעבר להפועל ירושלים ובמגרשה תעשה צרות כפולות ומכופלות לחיפנים. רוני דורה, מאמן החיפנים, אומר לנו שמספיק לו 0–1 "קטן". אולי. לנו כטוטו פתות ממשולש לא מספיק.

10. יבנה – הפועל ירושלים. "הנשמה יוצאת" ועדיין ירושלים, תיאורטית, יכולה לא לעלות ללאומית. יבנה משגעת אותנו, משגעת אתכם ומשגעת את הטוטו. משולש.

11. שעריים – ר״ג. שתי קבוצות שמשחקות פתוח ומנצחות או מפסידות גבוה. בשבוע שעבר, היה לנו בטוטו x אחד ולפני שבועיים, אף אחד. כנראה שגם השבוע יהיו מעט. 1, 2.

12. בת־ים – עכו. בת־ים עלתה השנה לליגה הארצית, משחקת יותר טוב מרבית הקבוצות בליגה זו וזרק בשבת שעברה הבטיחה את מקומה בה לשנה נוספת. עכו, מהוותיקות בקבוצות הליגה הארצית, יורדת. נצחון לבת־ים.

13. בית״ר נתניה – חכה. מי שהולך לכדורגל בשבת, כדאי שיילך למשחק זה. לחכה מספיק תיקו, ובית״ר נתניה זקוקה לנצחון. מלחמה אמיתית, עד הדקה ה־90 של המחזור האחרון. 1, 2.

14. עמידר – יפו. עמידר משיגה מה שהיא צריכה. בשבת שעברה הבטיחה את מקומה בליגה והשבת היא תשחק בשקט: אם הם היו צריכים נקודות נגד יפו, הם היו משיגים... מאחר שאינם צריכים – יפו תנצח. 2

גמר־רגל – לאומית

עליון

(אחרי 30 משחקים)

1.	הפועל ת״א	21-38	59
2.	מכבי נתניה	32-52	55
3.	הפועל באר־שבע	18-29	48
4.	הפועל כפר־סבא	28-32	44
5.	שמשון ת״א	31-33	44
6.	הפועל פתח־תקוה	38-43	42
7.	בית״ר תל־אביב	33-37	40
8.	צפרירים חולון	33-28	34

תחתון

1.	מכבי חיפה	33-52	44
2.	בני־יהודה	22-26	41
3.	מכבי תל־אביב	41-42	36
4.	בית״ר ירושלים	42-36	36
5.	הפועל לוד	65-17	18
6.	מכבי פתח־תקוה	47-19	17

גמר־רגל – ארצית

עליון

(אחרי 30 משחקים)

	הפועל ירושלים	30-57	65
2.	הפועל חיפה	19-30	59
3.	הפועל טבריה	41-61	57
4.	מכבי יבנה	28-34	49
5.	הפועל חדרה	40-48	44
6.	מכבי שעריים	41-40	42
7.	הפועל רמת־גן	32-30	40
8.	הפועל יהוד	46-39	33

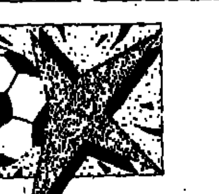
תחתון

1.	מכבי יפו	35-34	37
2.	הפועל בת־ים	37-32	34
3.	מכבי עמידר	42-32	33
4.	הכח רמת־גן	34-26	30
5.	בית״ר נתניה	46-30	30
6.	הפועל עכו	44-22	24

הצעות השבוע

שיטות מלאות

משחק	סולידי	הפתעות	הגיוני	לעשירים
1	1	2	1, 2	1, x, 2
2	1	1, x	1, 2	x
3	x	2	x, 2	1, x
4	1, 2	x, 2	1	1
5	x	x, 2	1	1
6	2	x	1, x	1, x
7	1	2	2	2
8	1, x	1, x	1, x	1
9	x	x	x	1, x, 2
10	1	2	1, 2	x, 2
11	1, x	1, x	1	1, 2
12	2	1, x	1, x	1
13	1, x	x	x	1, x, 2
14	1	1	x, 2	1
שלשות	–	–	–	3
כפולים	4	6	8	4
טורים	16	64	256	432

שיטה מצומצמת

משחק	שיטה	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	x, 2	x, 2	x, 2	x, 2	x, 2	x, 2	x, 2	x, 2	x, 2	x, 2
2	1, x, 2	2	x	1	2	x	1	2	x	1
3	1, x, 2	x	1	2	1	2	x	2	x	1
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
6	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2
7	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9	1, x, 2	1	2	x	x	1	2	2	x	1
10	1, x, 2	2	2	2	x	x	x	1	1	1
11	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2
14	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

שלשות 4
כפולים 4
1296 טורים מלא
9 טורים בשיטה המצומצמת

קבוצת הקט־רגל של עירית ת"א, אלופת הספורטיאדה הבינלאומית באילת 87'. עומדים, מימין: יהודה ישראלי (מנהל הקבוצה), יעקב שרעבי, רוני וסרשפרונג, קובי קצבי, אלי כהן, עובד לוי, רוני לוי, אמנון אהרון, עמי יפת, אילן גורדנה, פליקס מלכי, יעקב קסוטו (יו"ר). כורעים: יאיר דרחי (מעסה), רוני אהרון, גדעון כותה, צלי גורדנה, אורי כהן, ציון ראווי, נסים מדמון, מנחם חנניה, יצחק בלאיש, איתן אהרון, מנשה גורדנה.

פעמיים תע"ש

שתי קבוצות התע"ש זכו בבכורה בשני הבתים של אליפות טניס־השולחן ■ בזק ניצחה את הקאנטרי קלאב 3–8 בכדורגל

רועי בן־נתן

שתי קבוצות התע"ש, חשמל ו־77', הוכתרו כאלופות טניס השולחן בליגה למקומות עבודה של הפועל במחוז ת"א.

תע"ש חשמל זכתה בבכורה בבית א' ו־77' – בבית ב'. תע"ש 77' לא הפסידה בשני סיבובי הליגה שלה.

הדירוג הסופי לשנת 1987/88:

בית א'

1. תע"ש חשמל	26
2. יבמ	20
3. בזק תקשורת ת"א	18
–. תע"ש ת"א	18
5. עירית ת"א	14
6. חברת חשמל	10
7. רן ת"א	2
8. אגר מכללים	0

בית ב'

1. תע"ש 77'	20
2. בזק תקשורת ב'	14
3. תע"ש מפל"ן	12
4. תע"ש מעו 77'	10
5. תע"ש במפנה	2
6. רפי זהב	0

האיש מאחורי משחקי טניס השולחן בליגה למקומות עבודה של הפועל במחוז ת"א, הוא נסים ארגיל, שניהל ואירגן את המשחקים כל העונה. הוא ראוי ללא צל של ספק ל"יישר כח".

כדורגל

התוצאות הבולטות במשחקים האחרונים:

בל"ל מ. – הפועלים 4–1, רן ת"א – אגר ת"א 3–1, בזק תקשורת – קאנטרי קלאב ת"א 8–3, תנובה – הבינלאומי 3–1, בזק תקשורת – תע"ש ת"א 2–0, חשמל – אגד 3–0, רן ת"א – הפניקס 3–1, דיסקונט – קאנטרי קלאב 2–0, משרד הבטחון – הבינלאומי 2–1, אגר הפניקס 2–0.

קט־רגל

התוצאות הבולטות האחרונות:

בל"ל מ. – בזק תקשורת א' 2–1, כור מתכת/חמת – מרכז קופ"ח 3–2, מטה ארצי – רמת הטייסים 2–0, בל"ל ס. מ. – מוסך בזק 1־1, בזק תקשורת ב' – רלק 4–1, רטה מיכון – מסיעי נופר 4–3, תע"ש 55 – דיגיטל 3–0, מט"ח – הרץ 7–1, רובק ל. – ק.ס.ונופש 6–2, מיחשוב מערכות – רובק ב' 2–0, קונדיטוריה האחים עיני – מ. תל־כביר 8–1, תדיראן – מ. קופ"ח 2–1, מנורה – מ.ר.א. 10–2, פז – מ.ר.א. 3–1, עירית ת"א – בנק הפועלים 5–2, מנורה – כרדר 2–2, רן ת"א – כור תעשיות 3–0, סלון הור – ארקיע 5–0, תע"ש 55 – גזית 4–1, תע"ש חמשל – דיגיטל 2–1, ק.ס.ונופש – אוטומציה 2–0, תע"ש 55 – מכון התקנים 2–1, בל"ל מ. – עיריה 0–0, סלון הור – כור תעשיות 7–1.

כדורסל

התוצאות האחרונות:

אגר מחסן מרכזי – חכל החשמל 68–67, ויזה – ברק 47–37, חברת השמירה – בל"ל מיכון 70–45, חברת החשמל – בל"ל מיכון 61–40, ברק – בזק ת. 46–45.

● קליעה: שלוש תחרויות הגמר, יסתיימו בסוף מאי, באולם המיטווחים של הפועל ת"א ברח' אוסישקין 3.

● טניס: התחרויות יסתיימו בסוף יוני במגרשי הפועל ת"א ליד גני התערוכה.

● שחמט: נותר סיבוב אחד ולאחריו תיקבע האלופה. המשחקים נערכים בבית תבורי בת"א בניהולו של ולרי וייסמן ובשיפוטו של אמן השחמט ישראל גלפר. ■

לילדים

נ' בסיון תשמ"ח | גליון 364 | 19 במאי 1988
עורכת בת דורה בר | גראפיקה יואל אופיר לוסי קומיר

שלום שלום

כאשר אנו יוצאים לקנות מצרך או מוצר מסויים, אנו מחפשים את המבוקש והכשים כחול לבן, תוצרת ישראל. ומדוע? כי כך אנו מחזקים את ארצנו. כשאנו קונים מתוצרת הארץ, מגיע כספנו למפעל ישראלי. חלק מן הכסף מושקע בפיתוח המפעל, וחלק מהכסף עובר לידי פועלי המפעל במשכורת. כך אנו עוזרים בפיתוח התעשיה וביצירת מקומות עבודה נוספים לפועלים ישראלים. זו אחת הדרכים החשובות לחיזוק כלכלת ישראל.

כאשר אני קורא על המוצר, שאנו זקוקים לו, כי הוא בא ממפעל בעיר פיתוח בקצות הארץ כמו – ירוחם (בנגב), צפת (בגליל העליון) נצרת (בגליל המערבי) – אני מזדרז לרכוש את המוצר, כי כך העזרה שלי כפולה: גם תוצרת כחול לבן־ישראל וגם עוזר לפועלי מפעל בקצה הארץ.

עיירות הפיתוח הרחוקות חשובות למדינתנו מאוד. חשוב שתושבי ישראל לא יתרכזו במרכז הארץ, אלא יישבו את כל מרחבי הארץ. אם תהיה להם שם פרנסה – התושבים ימשיכו להתגורר בעיירות הפיתוח.

בברכה

עמוס בר

אָבִיב

אָבִיב פָּרַץ אֶל הַשָּׂדוֹת
עִם פֶּרַח עַל הַדֶּשֶׁא,
וְהוּא מוֹדִיעַ כָּאן לַכֹּל:
"הַחֹרֶף כְּבָר פָּרַשׁ".

לֹא יִהְיוּ יוֹתֵר גְּשָׁמִים
לֹא רוּחוֹת לֹא רְעָמִים,
לֹא סוּפוֹת וְלֹא בְּרָקִים
רַק שָׂדוֹת יְרַקְרַקִּים.

חַרְצִיּוֹת, פְּרָגִים סָבִיב
מַקְדִּימוֹת פְּנֵי הָאָבִיב
מְבַקְשִׁים בְּקוֹל נָבוֹן:
"נָא אוֹתָנוּ לֹא לִקְטֹף".

כָּךְ נִפְרַח מִדֵּי שָׁנָה
נִקְשָׁט כָּאן כָּל פִּנָּה,
כָּל חַצְרֵי שָׂדֶה וּרְחוֹב
כְּאָדֹם, וָרֹד, צָהֹב.

אָבִיב סוֹבֵב בְּכָל מָקוֹם
עִם פֶּרַח עַל הַדֶּשֶׁא
וּמְבָרֵךְ הוּא לְשָׁלוֹם
כָּל נִצָּן חָדָשׁ.

מאשה קלו

דברי חכמה

מַצַּב רוּחַ

כְּדֵי לְהַצְלִיחַ בְּתַחֲרוּת סְפּוֹרְט צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּמַצַּב רוּחַ מְסֻיָּם. לֹא אָדִישׁ, וְלֹא נִרְגָּשׁ. מִין מֶתַח שֶׁקָּט, כְּמוֹ קְפִיץ. כְּדֵי לִכְתֹּב שִׁיר צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּמַצַּב רוּחַ אַחֵר, עָדִין יוֹתֵר. "מַצַּב רוּחַ" בִּלְשׁוֹן יוֹם יוֹם, מְשַׁמְּשִׁים כְּדֵי לְתָאֵר מַשֶּׁהוּ שֶׁהִגִּיעַ לוֹ, אֲבָל הוֹרָאַת מַצַּב רוּחַ זוֹמַת לְתָאוֹר מַצָּב שֶׁל חֹמֶר – גַּז, נוֹזֵל אוֹ מוּצָק. יֵשׁ מַצָּבִים שׁוֹנִים לָרוּחַ – שְׂמֵחִים וַעֲצוּבִים, מִתְלַהֲבִים וּמְכֻנָּסִים. "וַיְדַבֵּר ה' אֶל אַהֲרֹן לֵאמֹר: יַיִן וְשֵׁכָר אַל תֵּשְׁתְּ אַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ בְּבֹאֲכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד... וּלְהוֹרֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל הַחֻקִּים"... כְּשֶׁשּׁוֹתִים יַיִן וְנִכְנָסִים לְמַצַּב רוּחַ מְסֻיָּם, הַמַּחֲשָׁבָה מַפְסִיקָה לִהְיוֹת סְדוּרָה וּמְסֻדֶּרֶת וּמִתְעוֹפֶפֶת לְכָל מִינֵי כִּוּוּנִים. מַצַּב רוּחַ כָּזֶה אֵינוֹ מַתְאִים לְהוֹרָאַת חֻקִּים. הַרְבֵּה אֲנָשִׁים אֵינָם שָׂמִים לֵב לְמַצַּב הָרוּחַ שֶׁלָּהֶם. הֵם רַק יוֹדְעִים – עַכְשָׁו מִתְחַשֵּׁק לִי לַעֲסֹק בְּכַדּוּר, אוֹ – עַכְשָׁו אֵין לִי מַצַּב רוּחַ לָזֶה. תָּמִיד נִמְצָאת הָרוּחַ בְּמַצָּב מְסֻיָּם, וְאִם שָׂמִים לֵב אֵלָיו אֶפְשָׁר לִבְחֹר בְּעִסּוּק הַמַּתְאִים לְאוֹתוֹ מַצָּב. מִי שֶׁשָּׂם לֵב לֹא אוֹמֵר: אֵין לִי מַצַּב רוּחַ ל... אֶלָּא: מַצַּב הָרוּחַ שֶׁלִּי מַתְאִים לְמַשֶּׁהוּ אַחֵר, כְּמוֹ לְמָשָׁל... אֲנַחְנוּ דּוֹמִים לְסִירַת מִפְרָשׂ. מַלָּח טוֹב מַבְחִין מַהוּ מַצַּב הָרוּחַ, לְאָן הִיא נוֹשֶׁבֶת, וְעַל פִּי מַבְחָנָה זוֹ יוֹדֵעַ הוּא לְאָן לְהַטּוֹת אֶת הַמִּפְרָשִׂים, לְאֵיזֶה כִּוּוּן כְּדַאי וְאֶפְשָׁר לְהַפְלִיג.

משה מאיר

מה הולך

אלופי שחמט

ילדה הונגריה בת 11, ג'ודית פולגר, תהיה כנראה הרב־אומנית הבינלאומית הצעירה ביותר בתולדות השחמט.

ג'ודית זכתה ב־5.5 נקודות במהלך 9 משחקים שבהם השתתפה לאחרונה בניו־יורק.

"אם היא תגיע לתוצאות הולמות בתחרות הבאה, היא תהיה הרב־אומנית הצעירה ביותר בתולדות השחמט" נאמר בהודעת סוכנות הידיעות ההונגרית שסיפרה על ג'ודית.

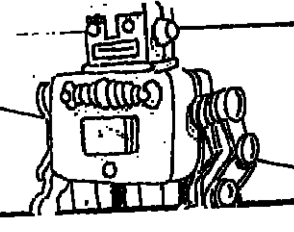
השחמטאי האמריקני בובי פישר זכה בתואר רב־אומן בינלאומי בהיותו בן 14 ואלוף העולם לשעבר אנטולי קארפוב מבריה"מ זכה בתואר זה בהיותו בן 18.

לג'ודית פולגר שתי אחיות המשחקות אף הן שחמט, וגם הן זכו בהישגים בולטים ביותר באליפויות בינלאומיות.

אחותה ז'ושה בת ה־18, התופסת את המקום השלישי בין אלופות השחמט בעולם, גברה על שחקנים ידועי שם רבים באליפות הגברים לשחמט שנערכה בהונגריה ב־1987. האחות סופיה, בת ה־13, זכתה במקום הראשון בין הבנות ובמקום השני בין הנערים באליפות העולם לשחמט לצעירים מתחת לגיל 14.5, שנערכה בסאן חואן.

וגם ילד ישראלי קבע שיא עולמי. אריאל אביגד ורנון, בן 8, בן לשחמטאית ישראלית החיה בניו־יורק קיבל לאחרונה, אישור לרישומו בספר השיאים של גינס, כילד הצעיר ביותר, שגבר אי פעם על שחמטאי מקצוען, המדורג בדרוג הבינלאומי של השחמטאים.

אריאל, הלומד בכיתה ב' בבית ספר במנהטן גבר ב־7 בדצמבר, בהיותו בן 7, על השחמטאי ניק דאמיק בתחרות במועדון שחמט במנהטן.

עתידנות

כּוֹכָבִים – מַה זֶּה?

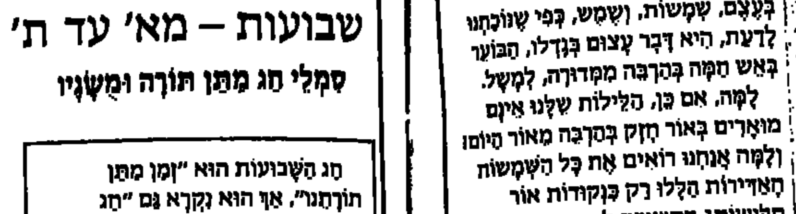
אִם מִישֶׁהוּ מִכֶּם חָשַׁב שֶׁהַכּוֹכָבִים שֶׁאָנוּ רוֹאִים בִּשְׁמֵי הַלַּיְלָה אֵינָם גְּדוֹלִים יוֹתֵר מְנוֹרוֹת הָרְחוֹב הַמְּאִירוֹת לָנוּ בַּלֵּילוֹת, נְכוֹנָה לוֹ הַפְתָּעָה, הַפְתָּעָה גְּדוֹלָה.

וּבְכֵן, לְמִי שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ, לֹא רַק שֶׁהַכּוֹכָבִים גְּדוֹלִים בְּהַרְבֵּה מֵאוֹתָן נוּרוֹת רְחוֹב. הֵם אֲפִלּוּ יוֹתֵר גְּדוֹלִים מֵהָעִיר הֲכִי גְּדוֹלָה הַקַּיֶּמֶת וַאֲפִלּוּ יוֹתֵר גְּדוֹלִים מִכָּל כַּדּוּר הָאָרֶץ הָעֲנָקִי שֶׁלָּנוּ, שֶׁהוּא עוֹלָמֵנוּ. כִּמְעַט כָּל כּוֹכָב שֶׁאַתֶּם רוֹאִים הוּא בְּעֶצֶם שֶׁמֶשׁ וְגַם גָּדְלוֹ, בְּרֹב הַמִּקְרִים, הוּא לְפָחוֹת כְּשֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁלָּנוּ. וְאִם חֲשַׁבְתֶּם עַד עַתָּה שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ דֵּי קְטַנָּה הֲרֵי שֶׁטְּעִיתֶם. הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁלָּנוּ הִיא גְּדוֹלָה, גְּדוֹלָה מְאֹד. כָּל כָּךְ גְּדוֹלָה עַד שֶׁנִּתָּן לְהַכְנִיס בְּתוֹכָהּ... מִילְיוֹן כַּדּוּרִים שֶׁגֹּדֶל כָּל אֶחָד מֵהֶם הוּא כְּגֹדֶל כַּדּוּר הָאָרֶץ. הַשֶּׁמֶשׁ בּוֹעֶרֶת כָּל הַזְּמַן וְלָכֵן אָנוּ רוֹאִים אוֹתָהּ זוֹהֶרֶת כָּל כָּךְ. הַטֶּמְפֶּרָטוּרָה עַל פָּנֶיהָ מַגִּיעָה לְאַלְפֵי מַעֲלוֹת צֶלְסְיוּס וְעָמֹק עָמֹק בְּתוֹךְ הַשֶּׁמֶשׁ הַטֶּמְפֶּרָטוּרָה הִיא מִילְיוֹנֵי מַעֲלוֹת צֶלְסְיוּס.

אָז תָּאֲרוּ לְעַצְמְכֶם עַכְשָׁו שֶׁהֲמוֹנֵי הַכּוֹכָבִים שֶׁאַתֶּם רוֹאִים בַּלַּיְלָה הֵם, בְּעֶצֶם, שְׁמָשׁוֹת, וְשֶׁמֶשׁ, כְּפִי שֶׁנּוֹכַחְנוּ לָדַעַת, הִיא דָּבָר עָצוּם בְּגָדְלוֹ, הַבּוֹעֵר בְּאֵשׁ חַמָּה בְּהַרְבֵּה מְדוּרָה, לְמָשָׁל.

לָמָּה, אִם כֵּן, הַלֵּילוֹת שֶׁלָּנוּ אֵינָם מוּאָרִים בְּאוֹר חָזָק בְּהַרְבֵּה מֵאוֹר הַיּוֹם? וְלָמָּה אֲנַחְנוּ רוֹאִים אֶת כָּל הַשְּׁמָשׁוֹת הָאַדִּירוֹת הַלָּלוּ רַק כִּנְקֻדּוֹת אוֹר חַלָּשׁוֹת? הַתְּשׁוּבָה לְכָךְ הִיא מֶרְחָקָם מֵאִתָּנוּ. מֶרְחָק זֶה כֹּה עָצוּם עַד שֶׁגַּם גּוּפִים מַדְהִימִים בְּגָדְלָם וּבְעָצְמַת הַהֶאָרָה שֶׁלָּהֶם, כְּמוֹ הַכּוֹכָבִים, נִרְאִים רַק כִּנְקֻדּוֹת. כְּדֵי לְהַמְחִישׁ אֶת רִחוּקָם הָעָצוּם מֵאִתָּנוּ דַּי לְצַיֵּן שֶׁאִם הָיִינוּ טָסִים לְעֵבֶר הַכּוֹכָב הַקָּרוֹב בְּיוֹתֵר אֵלֵינוּ בִּמְהִירוּת שֶׁל מִילְיוֹן קִילוֹמֶטְרִים לְשָׁעָה (לְשֵׁם הַשְׁוָאָה: מְהִירוּתָהּ שֶׁל מְכוֹנִית מֵרוֹץ הִיא רַק כַּמָּה מֵאוֹת קִילוֹמֶטְרִים בְּשָׁעָה) הָיִינוּ מַגִּיעִים אֵלָיו רַק כַּעֲבֹר יוֹתֵר מֵאַרְבָּעִים אֶלֶף שָׁנָה!!

וּמִכֵּיוָן שֶׁאֵין לָנוּ עֲדַיִן שׁוּם חֲלָלִית שֶׁאֲפִלּוּ מִתְקָרֶבֶת לִמְהִירוּת הָעֲצוּמָה הַזֹּאת, לֹא נוֹתַר לָנוּ אֶלָּא לְהַשְׁלִים עִם כָּךְ שֶׁלֹּא קַיֶּמֶת כָּל אֶפְשָׁרוּת לְהַגִּיעַ אֶל הַכּוֹכָבִים בְּשָׁלָב זֶה.

קטע מלא בכוכבים מתוך שמי הלילה, כפי שהוא נראה דרך טלסקופ

יורם אורעד

מה מתבשל

זֶה טוֹב – זֶה רֹטֶב!

זֶה אוּלַי מְשֻׁנֶּה בְּמִקְצָת לָקַחַת אֶת הַנּוֹשֵׂא רֹטֶב וְלַהֲפֹךְ אוֹתוֹ לְנוֹשֵׂא הָעִקָּרִי שֶׁל הַמַּתְכֹּנֶת. אֲבָל רֹטֶב טָעִים יָכוֹל לַהֲפֹךְ סָלָט יְרָקוֹת פָּשׁוּט, אִטְרִיּוֹת אוֹ עוֹף – לְמַאֲכָל צִבְעוֹנִי וְטָעִים.

רְטָבִים רַבִּים אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת מִמָּיוֹנִית בְּתוֹסֶפֶת מִצְרָכִים שׁוֹנִים.

רְטָבִים אֵלֶּה טְעִימִים עַל סָלָט חַסָּה, סָלָט כְּרוּב וְגַם לְדָגִים וְלִבְשַׂר עוֹף.

רֹטֶב אָדֹם: מְעַרְבְּבִים הֵיטֵב 3 כַּפּוֹת מָיוֹנִית, 3 כַּפּוֹת קֶטְשׁוֹפּ, 5 כַּפּוֹת מַיִם. מִתְקַבֵּל רֹטֶב אֲדַמְדַּם.

רֹטֶב יְרַקְרַק: 3 כַּפּוֹת מָיוֹנִית, 1 כַּף חַרְדָּל, שְׁתֵּי כַּפּוֹת אָבוֹקָדוֹ, וְ־4 כַּפּוֹת מַיִם. יֵשׁ לְעַרְבֵּב הֵיטֵב, כָּךְ שֶׁלֹּא יִשָּׁאֲרוּ גּוּשִׁים.

רֹטֶב וָרֹד: 3 כַּפּוֹת מָיוֹנִית, 1 כַּף קֶטְשׁוֹפּ, 1 מְלָפְפוֹן קָצוּץ לַחֲתִיכוֹת קְטַנּוֹת, 2 כַּפּוֹת מֵי מְלָפְפוֹנִים כְּבוּשִׁים וְ־2 כַּפּוֹת מַיִם – וְכַמּוּבָן לְעַרְבֵּב הֵיטֵב.

רֹטֶב אָדֹם טָעִים נוֹסָף אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת מֵחֲזֶרֶת. (אוֹכְלִים אוֹתָהּ בִּמְיֻחָד בְּפֶסַח): 4 כַּפּוֹת רֹטֶב חֲזֶרֶת, 2 כַּפּוֹת מָיוֹנִית וְ־4 כַּפּוֹת מַיִם.

אֶפְשָׁר לְהַחֲלִיף אֶת הַמָּיוֹנִית בְּשַׁמֶּנֶת חֲמוּצָה וּלְהָכִין רֹטֶב שׁוֹנֶה בְּמִקְצָת: ½ כּוֹס שַׁמֶּנֶת חֲמוּצָה, 3 כַּפּוֹת קֶטְשׁוֹפּ וְ3 כַּפּוֹת מַיִם.

אֶפְשָׁר לְעַרְבֵּב ½ כּוֹס שַׁמֶּנֶת עִם מְתַבְּלִים שֶׁקּוֹנִים בְּקֻפְסָה (1 כַּף גְּדוּשָׁה מִן הַמְּתַבֵּל).

וְעַכְשָׁו הַגִּידוּ: מָה דַּעְתְּכֶם עַל הָאֹכֶל?

אֲרִיאֵלָה שָׁקֵד

גבע חובב טבע

אנו מבדילים בין ורד לבין שושנה

השושן הצחור הוא פרח לבן מרשים - הן בגדלו (קוטר הפרח עד 10 ס"מ) הן בריחו הנפלא. את שמו קבל הפרח מהמלה שש - ששת עלי העטיף. השם שושנה מתאים לשם שושן.

הורד - נפוץ כיום בעיקר כפרח נוי וקוראים לו בטעות שושנה. בעבר היה ורד חבר נפוץ בגדות נחלים.

השם שושנה נזכר פעמים רבות בתנ"ך. וברור שהכוונה שם אינה - לגבי הורד. לורד יש הרבה יותר משישה עלי עטיף. וברור שהשם התנכי שושן שושנה קשור לששה עלי העטיף. בתנ"ך כתוב: "כשושנה בין החוחים..." ואכן, השושן הצחור גדל בהרי הגליל ובכרמל בין סבך שיחים ועשבים קוצניים.

כאשר מחליפים שמות וקוראים "שושנה" לילדה ששמה ורד (או ההיפך) היא כועסת ובצדק. לכן נשתדל מהיום לא להחליף ולא לבלבל בין שמות הפרחים.

עמוס בר

שבועות – מא' עד ת'

סְמָלֵי חַג מַתַּן תּוֹרָה וּמִשְׂנָיו

חַג הַשָּׁבוּעוֹת הוּא "זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ", אַךְ הוּא נִקְרָא גַּם "חַג הַקָּצִיר" וְ"חַג הַבִּכּוּרִים". לְהַלָּן צְרוֹר מֻשָּׂגִים וּסְמָלִים, הַמְּאַפְיְנִים אֶת הֶחָג, שֶׁהוּא אֶחָד מִשָּׁלֹשׁ רְגָלִים שֶׁלָּנוּ.

"אָנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ" – כָּךְ מַתְחִיל הַדִּבֵּר הָרִאשׁוֹן מֵעֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת.

"אַקְדָּמוּת" – פִּיּוּט בִּלְשׁוֹן הָאֲרָמִית, אוֹתוֹ קוֹרְאִים בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, לִפְנֵי קְרִיאַת הַתּוֹרָה. הַפִּיּוּט מְשַׁבֵּחַ אֶת הַבּוֹרֵא, הַתּוֹרָה וְיִשְׂרָאֵל. חִבֵּר אוֹתוֹ רַבִּי מֵאִיר בֶּן רַבִּי יִצְחָק חַזָּן בְּעִירוֹ שֶׁל רַשִׁ"י, וַרְמַיְזָה.

בִּכּוּרִים – אוֹ חַג הַבִּכּוּרִים – אֶחָד מִכִּנּוּיֵי חַג הַשָּׁבוּעוֹת, עַל שֵׁם בִּכּוּרֵי הַפֵּרוֹת שֶׁהָיוּ מְבִיאִים לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ. מִכָּאן וְאֵילָךְ מֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בַּתְּבוּאָה הַחֲדָשָׁה מִיְּבוּל אוֹתָהּ שָׁנָה. בַּמִּשְׁנָה מְתֹאָר מַסָּע מִכָּל עָרֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לִירוּשָׁלַיִם, כַּאֲשֶׁר הָיָה הָעָם מַעֲלֶה אֶת רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי הַפֵּרוֹת מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים שֶׁהָאָרֶץ הִשְׁתַּבְּחָה בָּהֶם: חִטָּה, שְׂעוֹרָה, גֶּפֶן, תְּאֵנָה, רִמּוֹן, זַיִת וְתָמָר".

גֵּרִים וְגִיּוּר – הִלְכוֹת גֵּרִים וְלִמְדוֹת מִסֵּפֶר "רוּת", הַמּוֹאֲבִיָּה הַגִּיֹּרֶת, אוֹתוֹ קוֹרְאִים בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ – לְפִי הַמָּסֹרֶת הַיְּהוּדִית חָל יוֹם פְּטִירָתוֹ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת.

הַר סִינַי – הָהָר שֶׁעָלָיו נִתְּנָה הַתּוֹרָה לְעַם יִשְׂרָאֵל. חז"ל מְצַיְּנִים כִּי הוּא הָהָר הַנָּמוּךְ בְּיוֹתֵר וְלָכֵן נִתְּנָה תּוֹרָה עָלָיו לְעַם קְטַן הַכַּמּוּת וְרַב הָאֵיכוּת וְלִמְנַהִיג – מֹשֶׁה רַבֵּנוּ – שֶׁהָיָה הֶעָנָו מִכָּל הָאָדָם.

"זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ" – הַדִּבֵּר הָרְבִיעִי בַּעֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת. הוּא קוֹבֵעַ אֶת הַשַּׁבָּת כְּיוֹם מְנוּחָה כְּלָלִי לְעַם יִשְׂרָאֵל.

"זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ" – אֶחָד הַכִּנּוּיִים שֶׁל חַג הַשָּׁבוּעוֹת. כִּנּוּי זֶה מְקוֹרוֹ בִּתְפִלַּת הֶחָג.

"חַג הַקָּצִיר" – כִּנּוּי נוֹסָף שֶׁל חַג הַשָּׁבוּעוֹת, עַל יְסוֹד הַכָּתוּב "וְחַג הַקָּצִיר בִּכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה..." (שְׁמוֹת כ"ג). חז"ל וּמְקוֹ מַדּוּעַ שָׁבוּעוֹת יוֹם אֶחָד בִּלְבַד, בְּעוֹד שֶׁפֶּסַח וְסֻכּוֹת שִׁבְעָה יָמִים, בְּכָךְ שֶׁשָּׁבוּעוֹת חָל בְּעוֹנַת הַמְּלָאכָה וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא חָס עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יַפְסִידוּ יְמֵי עֲבוֹדָה... (סִפְרֵי, "רְאֵה").

יָרֹק לְשָׁבוּעוֹת – מִנְהַג יִשְׂרָאֵל לְקַשֵּׁט אֶת הַבָּתִּים וְאֶת בָּתֵּי הַכְּנֶסֶת בִּפְרָחִים וְעָלִים יְרֻקִּים לְחַג הַשָּׁבוּעוֹת, זֵכֶר לְהַר סִינַי שֶׁהָיָה עָטוּף יָרֹק, כַּאֲשֶׁר הַתּוֹרָה נִתְּנָה עָלָיו.

"כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ" – הַדִּבֵּר הַחֲמִישִׁי בַּעֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת, מַבְטִיחַ אֲרִיכוּת יָמִים לִמְקַיְּמֵי מִצְוָה חֲשׁוּבָה זוֹ.

"לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים" – הַדִּבֵּר הַשֵּׁנִי, הָאוֹסֵר עֲבוֹדַת אֱלִילִים וּמַצִּיב גְּבוּל בָּרוּר בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֻמּוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה.

"לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹקֶיךָ לַשָּׁוְא" – הַדִּבֵּר הַשְּׁלִישִׁי, הָאוֹסֵר שְׁבוּעַת שֶׁקֶר (וּשְׁבוּעָה בִּכְלָל).

"לֹא תִרְצָח" – הַדִּבֵּר הַשִּׁשִּׁי שֶׁמּוּבָנוֹ מְדַבֵּר בְּעַד עַצְמוֹ.

"לֹא תִגְנֹב" – הַדִּבֵּר הַשְּׁמִינִי, הַכּוֹלֵל גַּם גְּנֵבַת־דַּעַת, גְּנֵבָה עַל מְנַת לְהַקְנִיט וְכוּ'.

"לֹא תַעֲנֶה, לֹא תַחְמֹד" – הַדִּבְּרוֹת הַתְּשִׁיעִי וְהָעֲשִׂירִי הַכּוֹלְלִים אַזְהָרָה מִפְּנֵי לְשׁוֹן־הָרָע וּמְדָנוֹת.

לוּחוֹת הַבְּרִית – שְׁנֵי לוּחוֹת אֲבָנִים, שֶׁעֲלֵיהֶם נִכְתְּבוּ עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת.

מַאַכְלֵי חָלָב – נוֹהֲגִים לְהַרְבּוֹת בַּאֲכִילַת מַאַכְלֵי חָלָב בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת. טְעָמִים רַבִּים נֶאֶמְרוּ בַּדָּבָר וּמִנְהַג יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה הִיא. הָיוּ נוֹהֲגִים לֶאֱכֹל תּוּפִינִים אֲפוּיִים בִּדְבַשׁ, לְקַיֵּם "דְּבַשׁ וְחָלָב תַּחַת לְשׁוֹנֵךְ", רֶמֶז לַתּוֹרָה הַמְּתוּקָה כִּדְבַשׁ.

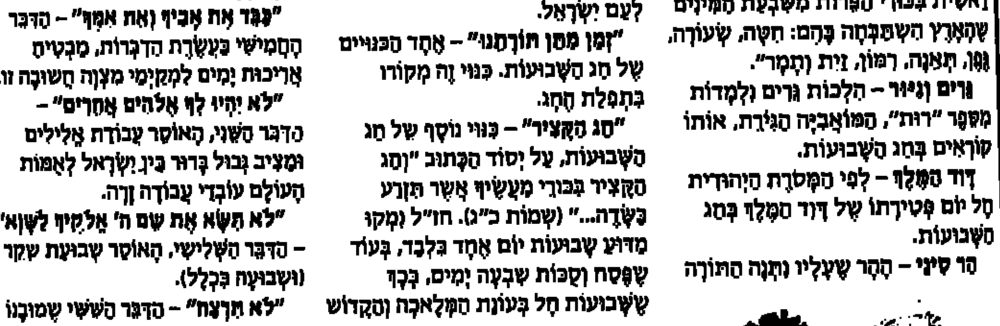
"נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" – אָמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כַּאֲשֶׁר בִּשֵּׂר לָהֶם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ כִּי יְקַבְּלוּ תּוֹרָה עַל הַר סִינַי. וְהַמִּדְרָשׁ אוֹמֵר כִּי בְּשָׁעָה שֶׁהִקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל "נַעֲשֶׂה" לְ"נִשְׁמָע", יָרְדוּ מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת וְקָשְׁרוּ לְכָל אֶחָד מֵהֶם שְׁנֵי כְּתָרִים: אֶחָד כְּנֶגֶד "נַעֲשֶׂה" וְאֶחָד כְּנֶגֶד "נִשְׁמָע".

"עֲצֶרֶת" – גַּם זֶה מִכִּנּוּיֵי חַג הַשָּׁבוּעוֹת. מְקוֹרוֹ בְּחז"ל.

"תִּקּוּן" לֵיל שָׁבוּעוֹת – סֵדֶר לִמּוּד לְלֵיל שָׁבוּעוֹת, שֶׁנּוֹהֲגִים לִהְיוֹת עֵרִים בּוֹ כָּל הַלַּיְלָה. זֶהוּ לֶקֶט שֶׁל קִטְעֵי תּוֹרָה, נ"ך, תַּלְמוּד וְזֹהַר, שֶׁתִּקְּנוּ חַכְמֵי הַסּוֹד. בְּסוֹף קוֹרְאִים אֶת רְשִׁימַת תרי"ג מִצְווֹת.

וְזוֹ, בְּקִצּוּר נִמְרָץ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הִלֵּל לַגֵּר שֶׁבָּא לְהִתְגַּיֵּר. הַשְּׁאָר – תּוֹרָה הִיא וְלִלְמֹד הִיא צְרִיכָה.

נפתלי קראוס

תיק סגור

תקציר הפרק הקודם:

אבינדור משך בכתפיו בחוסר ישע כשגילה לו רונן את התוכנית לגנוב כסף מבלה, הרעיון הזה הבהיל אותו.

פרק 29: התחבולה להיכנס לדירה

המלים ששטפו מפיו של רונן בדרך לשכונת הנשיא התעופפו סביב לאבינדור, התערבלו סמוך לאוזניו, ולבסוף שקעו בתוכו, מעל לבו. כה כבדה היתה התחושה עד שהתקשה לנשום. במוחו נותרה רק מחשבה אחת: "רונן חבר שלי, ואני מוכרח לעשות מה שהוא אומר לי". אבל בלבו ידע אבינדור שהמעשה שרונן דורש ממנו לעשות הוא מעשה רע. ודבריו על כך, שהגונב מגנב פטור, לא שינו את ההרגשה, שזהו מעשה שלא יעשה. במצוקתו שאל בדימיונו את סבתו מה עליו לעשות, אבל היא רק חזרה ואמרה כמו תמיד: "אתה צריך למצוא לך חבר, ואחרי זה הכל יסתדר". ואז ידע אבינדור שהוא מוכרח לעשות את הדבר הזה. הוא פשוט מוכרח. "הבנת?" חזר רונן ושאל, אחרי ששינן לו שוב ושוב מה עליו לעשות, ודרש מאבינדור לחזור על כל פרט, כדי שיהיה בטוח שהבין.

אחר־כך עמדו בכניסה לביתה של בלה. אבינדור כבש את עיניו במרצפות השיש ולא ראה את הרעד שאחז בחברו.

"מי זה?" נשמע קול של אשה מתוך אותו לוח הכפתורים שאבינדור עמד לפניו בפעם הקודמת כשבא לשכונה של רונן.

"מי זה?" חזר ושאל הקול.

"רונן".

"אני לא שומעת"

"זה... רונן, באתי לקנות ממך משהו".

"אה, רונן, אני פותחת".

רונן דחף את דלת הכניסה וחיכה שאבינדור יכנס. פנין היו חיוורים. הם עלו במדרגות. כשהגיעו לקומה השנייה, הורה באצבעו לאבינדור היכן עליו לעמוד ולחץ על כפתור הפעמון.

"שלום, רונן, מה העניינים?"

"ס... סבתא שלי נתנה לי כסף", מיהר רונן לשלוף את השטר מכיסו, "היא רוצה שאבחור מתנה להורים שלי, ליום הנישואים".

"תיכנס, תיכנס", אמרה בלה כשהיא מוחזקת בידית הדלת. היא היתה יחפה. ואז הפיל רונן את שטר הכסף. בלה נאלצה לזוז מעט כדי שהוא יוכל להרים את השטר. ואמנם הוא הרים אותו וטרק את הדלת, אך מיד חזר ולחץ על הידית עד שהדלת נפתחה מעט. ואז הלך עם בלה לראות מה יש לה להציע לו בתור מתנה.

המשך בשבוע הבא.

דורית אורגד

אגדה

עַל כִּי עָזְבוּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לִשְׁמָמָה

לִקְטָה מֵהַמְּקוֹרוֹת: דְּבוֹרָה פִּיְגִנְבּוֹים

אֱלִימֶלֶךְ – רֹאשׁ הַדּוֹר הָיָה.
כֵּיוָן שֶׁבָּא הָרָעָב הַגָּדוֹל לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
מֶה עָשָׂה?
הִנִּיחַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁמָמָה וְהָלַךְ לוֹ לְאֶרֶץ מוֹאָב.
קָצַף הַקָּבָּ"ה עָלָיו מִפְּנֵי שֶׁהָיָה נְשִׂיאוֹ שֶׁל דּוֹרוֹ.
אָמַר הַקָּבָּ"ה:
כָּךְ, עָשׂוּ בָּנַי? עָזְבוּ אֲחֵיהֶם וְהִנִּיחוּ אַרְצָם הַקְּדוֹשָׁה לִשְׁמָמָה?
מִיָּד – "וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נָעֳמִי".
אֲבָלוּ כֻּלָּם אֵבֶל כָּבֵד מְאֹד
אַךְ לֹא שָׁעוּ לְמַעֲשֵׂי ד'.
אָמַר הַקָּבָּ"ה:
לֹא דַּי שֶׁאֵין הַבָּנִים לוֹמְדִים מֵאֲשֶׁר קָרָה לַאֲבִיהֶם וְאֵינָם שָׁבִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
אֶלָּא אַף נָשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים נָכְרִיּוֹת מוֹאֲבִיּוֹת, שֶׁלֹּא הִטְבִּילוּ אוֹתָן וְלֹא גִּיְּרוּ אוֹתָן?
כָּךְ יָשְׁבוּ שָׁם עֶשֶׂר שָׁנִים.
וְכָל אוֹתָן עֶשֶׂר שָׁנִים הָיָה הַקָּבָּ"ה מַתְרֶה בָּהֶם, וְכֵיצַד?
פָּשַׁט יָדוֹ בְּמִקְנֵיהֶם וּבִגְמַלֵּיהֶם.
אַךְ מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן לֹא שָׂמוּ לִבָּם וְלֹא חָשׁוּ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה וּלְעָלְבּוֹן אֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ לֹא רָאוּ.
מִיָּד – וַיָּמוּתוּ גַּם שְׁנֵיהֶם – מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן.
וְכָל כָּךְ לָמָּה?
עַל כִּי נָטְשׁוּ אֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ וַעֲזָבוּהָ לִשְׁמָמָה.
(עפ"י תנחומא בה"ר ג)